

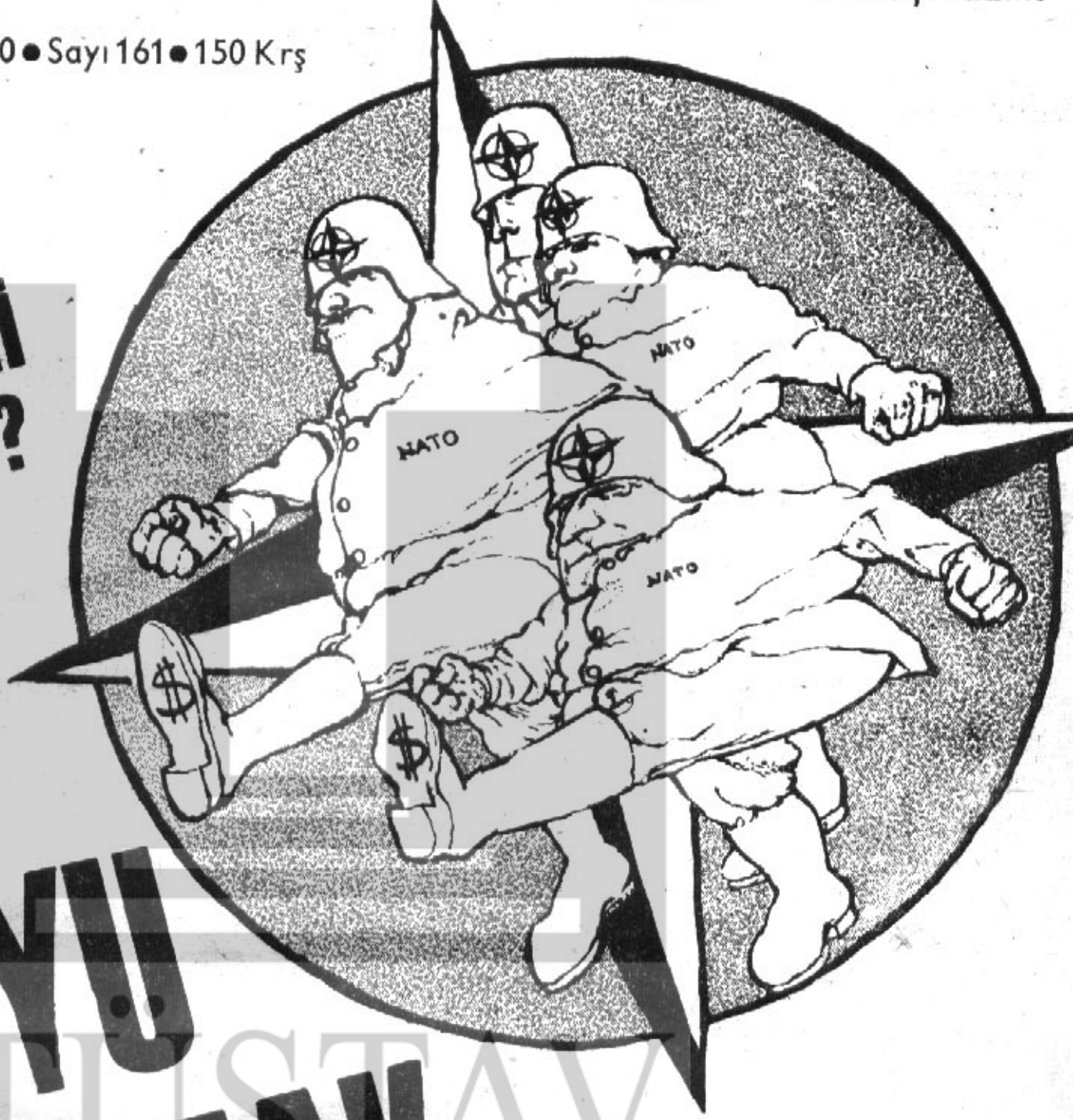
ANT

Aydınlık
Dergileri
Arasındaki
Anlaşmazlık

Haftalık Dergi • 27 Ocak 1970 • Sayı 161 • 150 Krş

**İNÖNÜ KİMİ
ALDATIYOR?**

**NATO'YU
SAVUNMAK
HALKA İHANETTİR**

● biri ●

Kazancakis Skandalı

Ünlü Yunan yazarı Kazancakis'in Teda Raba adlı eseri, Türkiye'de «komünizm propagandası» yapıldığı iddiasıyla rüptatınır ve satışa yasaklanmıştır. Özgürlük ve demokrasi(!) beldesi Türkiye'de yasaklanan bu kitap, faşizmin egemen olduğu Yunanistan'da geçen yıl ikinci baskısı yapılarak serbest şekilde satışa arz edilmiştir. Atina'da Akadimisi 13'de kitap yayıncısı D. Kultura tarafından Kazancakis'in eşi Eleni Kazancakis yayını olarak yayımlanan Teda Raba'da «suç» bütün bizim gedikli fctivacılar, faşist cuntanın bu tutumu karşısında acaba biraz olsun utanacaklar mıdır?

☐ Köylüler ateş altında

Haymana'nın Sırçasuray Köyü'nde ağalar tarafından gaspedilen 940 dekar hazine arazisi ile önün dönüm otlağın kendilerine dağıtılması için Köyleri Bakanlığı'na başvuran 17 topraksız köylü ailesinin evleri, ağalar tarafından silah ateşi altında tutulmaktadır. Köylüler zulüm çemberini vararak Haymana sandarmasına tutunmuş biskirmişse de, ağalar, «Bz köylülerle anlaşız» diyerek köve dözüp mahıtarı birlik olmuştur, çevre köylerden tuttukları 300 kişiyi de silahlandırarak zulümlerini arttırmışlardır. Köylülerin tekrar şikâyetle gumelerini önlemek için ağalar yolları çivi döktürtmüş, otlağın 500 dönümlük verilmiş kısmını südürerek ekime hazırlamıştı. Ankara'daki devrimciler, bu demokratik mücaadelelerinde köylülerle temas kurmalı, kendilerini yardımcı olmalıydılar.

☐ **Marx a saldırdılar**

Fikirleri bütün dünya ülkelerinde gün geçtikçe daha çok yayılan ve sayem platformu* geçen Kar Marx'ın Londra'daki Highgate Mezarlığı'ndaki mezarı da taşistiren saldırısına uğramıştır, Marx büstünün kaidesine boyalı ile gamalı haç çizen taşistler, mezara bir de bomba verleştirmişlerdir. Patlama sonucunda, Marx'ın (Bütün dünya işçileri birlesiniz) sözünün yeraleğide yazıtın mermeri de kırılmıştır. Fikirlerini veremedikleri Marx'ın mezarına saldırılar bütün insanlık önünde faşizmi bir kez daha gülünç duruma düşürmüşlerdir

☐ **Sigara özel sektörü!**

Gümrük ve Tekel Bakanı Ahmet İhsan Birincioglu, Amerikan Patentli sigaraların Türkiye'de özel sektör tarafından imaline izin verildiğini açıklamıştır. Bundan böyle Kent, Satem, Pali Mall gibi Amerikan patentli sigaralar Türkiye'de imal edilecek, sakat satılmayarak sadece yurtdışına ihraç edilecektir. Böylece, özel sektör üsanan fiyatına satılmadığı, tütünün varıp satılmayacağı paketteki diğer sonra ezca fiyatına ihraç ederek tütün ekicisinin ahlerinden server üstüne servetler kazanacaktır. Tütün ekici piyasasının açılışında köylülerle teması kurarı devrimsiler, bu yeni soygun planını da açıklamalıdır.

☐ TRT'de yine sansür!

TRT Genel Müdürü Adnan Öztürk Ankara televizyonunda gösterileceği ilan edilen «Gençliğin Kavgaası» adlı programı, MİT tarafından hazırlanan ve genel müdürlüğe gönderilen bir rapor üzerine yasaklamıştır. Fransa, Almanya ve Japonya'daki öğrenci hareketlerini yansıttıktan sonra Türkiye'de Atıncı Filo'nun protesto edilmesine ve diğer gençlik hareketlerine de yer veren bu filmi yasaklanması, 10 Kasım'da gösterilmekte iken yarıda kestirilen «Türkiye'nin Kalbı Ankara» adlı Sovyet filmine uygulanan sansürün devamı olarak nitelenmiştir. Bu sansüre rağmen Enformasyon Bakanı Turhan Bılgın, İstanbul'da yaptığı basın toplantısında hâlâ «TRT'nin aklı sıra sola taviz veren bir tutumu vardır» diyebilmektedir.

☐ Barış Gönüllüleri

Amerikan Barış Gönüllülerine son zamanlarda Habeşistan'da da tepki gösterilmeğe başlanmıştır. Barış Gönüllüleri Örgütü Müdürü Joseph Blatchford'un bir kongre üyesine gönderdiği mektupta, Habeşistan'daki okullarda çalışan barış gönüllülerine öğrenciler tarafından kötü muamele yapıldığı doğrulanmaktadır. Blatchford'un mektubunda, şimdiye kadar 20 barış gönüllüsünün Habeşistan'dan ayrıldığı ve 1970 Temmuz una kadar 230 barış gönüllüsünün daha ayrılacağı açıklanmakta, «böylelikle temmuz ayında Habeşistan'da ancak 86 barış gönüllüsü kalacak, bunların 51'i eğitim alanında çalışacaktır» denilmektedir.

☐ Oturma Grevi

Sinaghar'daki Elektro-Metal Fabrikası'nda çalışan 500 işçi, toplu sözleşmesinin Çelik İş Sendikası tarafından yapılmasını önlemek üzere fabrika kapılarını işgal ederek oturma grevi yapmışlardır. Ayrıca işçiler sarı sendikanın binasını da işgal edip tabelasını söktürmüşlerdir.

☐ **Amerikan Küstahlığı**

Müretteb Amerikan Üssü nae, çabuk makabele alarmı (Q.R.A.) sahasında görevli bir assubavımıza Amerikan erleri tarafından silah çekilmiş, diğer bir assubaya da yine Amerikan erleri tarafından hakareti edilmiştir. Her zaman alarmda bekleyen iki nükieer silahlı uçağın bakımlarını yapmak üzere Amerikan askerleriyle birlikte Q.R.A. sahasına giden Türk ekibine dahil assubaya yöneltilen bu saldırı, ordu içinde geniş tepki yarattır ve mesele meclise getirilmiştir.

☐ Kabacalı yargılandı

Kanlı Pazar'la ilgili TIP bildirisinin ANT'ta yayınlanması üzerine, «hükûmetin manevi şahsiyetini tahkir» iddiasıyla sorumlu müdürümüz Alpay Kabacalı aleyhine açılan davanın duruşmasına 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlamıştır. Kabacalı bu bildirinin Kanlı Pazar'ın sorumlularını bir bir ortaya koymak ve kanunların, anayasanın uygulanarak sorumlulardan hesap sorulmasını sağlamak amacıyla kaleme alındığını, tenkid sınırlarını aşmadığını söylemiş. İstam devlet savunucusu Prof. Selçuk Özçelik ile şibirkile dekan Orhan Aldıkaçtı'nın birliktir raporlarını da kabul etmemiştir. Duruşma, tevsi tahkikat taleplerinin bildirilmesi için başka güne bırakılmıştır.

☐ **Sosyalizme doğru...**

Hindistan Petrol Kimya Sanayii ve Madencilik Bakan, Triguna Sen, hükümetinin yabancı petrol şirketlerini ocak ayının ikinci yarısındaki döviz kotasında yüzde 20'lik bir indirim yaptığını açıklaması, ayrıca Esso, Caltex ve Shell şirketlerine 14 Şubat'a kadar ham petrol fiyatlarını düşürmedikleri takdirde tedbir alınacağını ihtar ettiklerini bildirmiştir. Öte yandan Bombay'ın kuzeyindeki Paighar da halkın önünde bir konusma yapan Başbakan Indra Gandi, Hindistan'da fakirliğin kökü kazınmadığı, takdirde büyük çapta bir halk ayaklanmasının başıvacağı uyarı ederek, "Ulusal bir sihr" vardı muvaze ile ortadan kaldırılmaz. Bunun için halkın devlette eline vererek sosyalizme doğru yürütmesi lazımdır" demıştır. Çocuk yaşta iken babası Pandit Nehru'nun hapishaneden yazdığı mektuplarla ilk sosyalist eğitimi alan ve "kudara geçtikten sonra da gerçekleri gören Hindistan'ın kadın baskakanının son zamanlarda giriştiği sosyalizme yönelik iiraat, emperyalist çevrelerde endişe ile izlenmektedir.

Indra Gandhi

☐ Özel sektör ürüne...

Orman Kanunu gereğince, bu-
dukları yerlerde kalkınmaları
mümkün olmayan vaksu' orman
köylerine «kalkınma kredisı» kar-
sılığ' her yıl 50 milyon iradan
aşağ' omamak şartıyla verilmesi
gerekir ödenek, bu yıl 5 milyon
iraya indirilmiştir. Buna karşılık
özel sektörü partizanca destek-
lemek amacıyla bütçeye henüz
kanunu çıkmayan İhracat ve
Kalkınma Bankası için 450 mil-
yon liralık ödenek konulmuş,
yine özel sektörü himaye amacıyla
Japonya'da yapı-acak Expo 1970
Fuarı için bütçeye 5 milyon liralık
veni bir ödenek eklenmiştir.

☐ **6** genç mahkum oldu

Ankara'da paso ihlalatı yüzünden belediye otobüslerini işgal ettikleri iddiasıyla tutuklanan üniversite öğrencilerinden Seda Yeşiltepe, Arif Elcan, Tuncer Gürdii Süeyman Çulcu, Toğa Hakan ve Merin Öge 20 - 90 gün arasında hapse mahkûm edilmistlerdir.

Darbe teşebbüsü

Irak'ta Baas Partisi'ne karşı yeni bir darbeye teşebbüs olmasa, fakat gelişmeden bastırılmıştır. Ülkeyi yönetmekte olan 15 kişilik ihtilal konseyi başkan General Hasan El Bekr, darbeye teşebbüs edenlerin «doğru yoldan ayrılan emperyalist siyaset» olduğunu söylemiştir. Hemen kurulan ihtilal mahkemesinde yargılanan 40 darbeci dört grup halinde idam edilmiştir.

☐ **İsrail saldırısı**

İsrail zırhlı birliklerinin ateş-kes hattını aşarak Ürdün topraklarına girmesiyle başlayan İsrail saldırısı, her saat biraz daha şiddetlenerek 20 saatten fazla sürmüştür. Saldırıdan önce İsrail uçakları Ürdün şehirlerinin üstündeki Fıfa ve Safi köylerini de bombalamışlar, bir Ürdünlü sivilin ölümüne, üç kişinin de yaralanmasına yol açmışlardır. Bu çatışmanın İsrail-Arap savağından sonraki en şiddetli hareket olduğu ifade edilmektedir.

☐ **Zam çıkışı açılıyor**

AP İktidarı bir yandan özel sektörü destekleyici yeni hükümler ve uygulamalar getirirken, öte yandan da gün geçtikçe artan ekonomik krizin baskısı altında yoksul ve dar gelirli yurttaşları birinci derecede etkileyen yeni zam- lar tezgahlamaktadır. Son olarak Millet Meclisi'nde, sonay ürün- lerinden ithaattan, akaryakıtın alınmakta olan gider vergisi oranları- nın yüzde yüz artırarak için hükümete yetki veren ve stok edil- en mallardan da vergi alınmasını öngören kanun tasarısı kabul edilmiştir. Dar gelirli vatandaşda yans- yacağında hiç şüphe olmayan bu zamardan sonra yine Yetki Kanu- nu'na dayananlar hükümetin 4 milyar 980 milyon liralık yeni bir vergi daha getireceği ifade edilmektedir.

Bu DARACIK YERDE
SİKILDIM. BU HAFTA
İÇERDE SANATÇININ
BİRİ'YİM.

□ Tütün piyasası açılıyor

Türkiye'de üç milyondan fazla insanın kaderini bağladığı ekici tütün piyasası 26 Ocak pazartesi günü Ege'de açılacaktır. Yılda 14-ay çalışmanın ürünü olan tütünün baş fiyatının ne olacağı ancak Tekel Bakanı tarafından piyasasının açıldığı gün açıklanacaktır. Tütünün maliyeti 1965 yılındaki 625 Kuruş'tan 825 kuruşa yükseldiği, hayat pahalılığı son beş yılda asgari yüzde 36 oranında arttığı halde tütünün ortalama alış fiyatı 1172 kuruştan 676 kuruşa düşmüştür. Geçen sayıda ayrıntılı şekilde açıkladığımız gibi ekici, emperyalizmin, aracı firmaların ve Tekel'in elinde tam anlamıyla soyulmaktadır.

□ I.T.Ü.'deki direniş

İstanbul Teknik Üniversitesi'nde antidemokratik yönetmeliğe karşı birinci sınıfların geçen hafta başlattığı boykot, bu hafta da üst sınıfların derse girmesine rağmen sürdürülmüştür. I.T.Ü.'de öğrenciler derse girmemiş, Mimar ve Mühendislik Fakültesi öğrencileri derslere girmişler, fakat dersler öğretmenler tarafından değil, üst sınıf öğrencileri tarafından yapılmıştır. Ayrıca, öğrenciler, Senato'nun toplantıda bulunduğu günün sabahı bir forum düzenleyerek meseleyi tartışmışlar ve Senato'nun toplantı yaptığı salona ellerinde pankartlarla yürümüşlerdir. Senato önünde Rektör ile öğrenciler arasında çatışma olmuş, bundan sonra öğrenciler kısa bir süre için Rektörlüğü işgal etmişlerdir. Boykot, öğrenciler isteklerini elde edinceye kadar sürdürülecektir.

□ Asistan direnişi

Üniversite öğrencilerinin ve öğretim üyelerinin bir buçuk yılı aşkın bir süreden beri yürüttükleri direnişi hiçe sayarak 25 Ocak'ta Milli Eğitim Bakanlığı'nda antidemokratik bir üniversite reformu tasarısı tezgahlama çalışmalarına ilk tepki Üniversite Asistanları Sendikası (ÜNAS) tan gelmiştir. Sendika Genel Başkanı Osman Yigit, yayınladığı bildiride, Ankara ve İstanbul üniversitelerinin hazırladıkları tasarıların mevcut konunun bile gerisinde kaldığını, tasarıların hazırlanmasında üniversitelerin temel öğelerinden olan asistan ve öğrencilerin görüşlerinin alınmadığını belirterek, fakülte genel kurullarına öğretim üyesi sayısının yüzde 25'i oranında asistan ve öğrenci katılımını istemiştir. Antidemokratik tasarılar karşı asistanların direnişi üniversite öğrencileri arasında da olumlu karşılanmıştır, devrimci öğrenci liderleri, demokratik üniversitenin herşeye rağmen kurulacağını bir kere daha belirtmişlerdir. Dev-geç, ÜNAS ve öğrenci örgütleri, ayrıca rektörlüğe bir muhura vererek 25 Ocak toplantısına İstanbul Üniversitesi'nin katılımını istemişlerdir.

Dostluk Çağrısı

Amerika ile Çin arasındaki görüşmelere yeniden başlanırken, Moskova Radyosu da Çince yayınında "Sovyetler Birliği, Lenin dış siyasetine uygun olarak Çin ile dostluk ve kardeşlik bağlarını kuvvetlendirmek amacındadır" diyerek dostluk çağrısında bulunmuştur.

□ Bursa'da Boykot

Bursa Eğitim Enstitüsü öğrencileri, 10 Ocak'tan beri boykottadır. Yıllardan beri anti-demokratik okul disiplin yönetmeliğini faşizan bir zihniyetle uygulayan enstitü müdürü İhsan Birinci, son olarak Öğrenci Birliği tarafından düzenlenen Çukurova Gecesi'nde öğrencilerin ısrarına rağmen birlik başkanına söz vermemiştir. Bunun üzerine, "Faşist müdür, istifa et!" diye bağırarak öğrenciler disiplin kuruluna sevk edilmişlerdir. Baskı karşısında bir bildiri yayınlayan altı genç, bütün arkadaşlarını devrimci çağırılmışlardır. Daha sonra "Direniş başlıyoruz", "Hedefe varıyoruz" diye aralarda bildiriler yayınlayan Direniş Komitesi gittikçe güçlenmiştir.

□ Sosyalistler kazandı

Türkiye üniversitelerinin hemen her kesiminde sosyalist düşüncüyü benimsemiş gençler, öğrenci örgütlerinin yönetimine seçildiler. Faşist öğentilerinin ve emperyalizmin kendilerinin kalesi saydıkları Edebiyat Fakültesi'nde bile bir güç olmadıkları anlaşıldı. Tabanı tamamen sosyalistlerin eline geçen MTTB ve TMIF ise, egemen çevrelerin beslediği kukla örgütler durumuna düştü. Son olarak İktisat Fakültesi'nde tüm iktisat öğrencilerinin önünde yapılan tartışmalarda gençliğin savaşın yönü ve ideolojisi ortaya kondu. Doğruları dile getiren sosyalistler, kendi aralarındaki tartışmaları da "İlkelerde birlik" temel ölçüsüne uygun şekilde geliştirdiler ve seçime tek liste halinde "Sosyalist Karınca-lar" adıyla katılmayı kararlaştırdılar.

Çıkmaza Doğru...

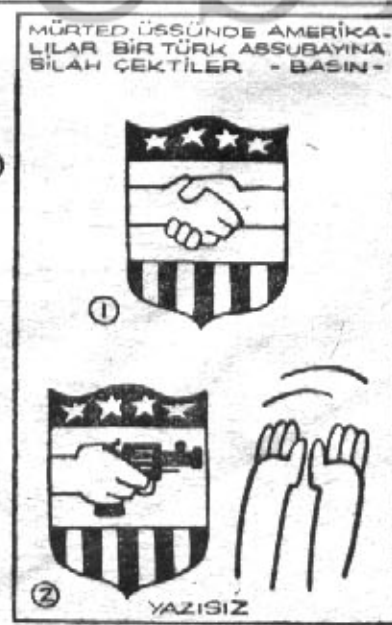
GEÇTİĞİMİZ haftanın gelişmeleri, gerek hakim sınıfların iç çelişkilerinin daha belirgin hale gelmesi, gerekse Türkiye işçi sınıfının devrimci tek güç olduğunu ortaya koyması bakımından büyük önem arz etmektedir. Paris'ten gelen haberlere göre, kapitalist ülkelerin yardımlarıyla ülke ekonomisini ayakta tutabilen iktidar, 1970 yılında bütün dış yardım olanaklarını yitirmiştir. Kendisi de ekonomik bunalım içinde olan Amerika, Türkiye'ye yaptığı yardımı bu yıl 40 milyon dolara indirmek zorunda kalmıştır. Türkiye'ye Yardım Konsorilyumu üyelerinin her yıl yaptıkları 150 milyon dolar civarındaki yardım da bu yıl tehlikededir. Ortak Pazar üyelerinin hazırlık dönemi için açtıkları krediler ise, geçiş dönemi için pazarlıklarda bir sonuca varılamadığı için bu yıl kesilmiştir. Bu durum karşısında iktidar için iki alternatif vardır: Ya sosyalist ülkelere avuç açmak, yada Türkiye ekonomisini kendi iç kaynaklarıyla kendine yeter hale getirmek... Her ne kadar Sovyetler Birliği bugüne kadar Türkiye'ye karşı oldukça cömert davranmışsa da, daha fazla yardım sağlayabilmek için, Türkiye'nin sosyalist ülkelere karşı «düşmanlık» politikasından vazgeçmesi gerekmektedir. Fakat, geçen hafta parlamentoda yapılan genel görüşmede de görüldüğü gibi, NATO'yu bütün burjuva partileri hararetle savunmuşlardır.

AMERIKAN emperyalizmine teslimiyetleri sabit olan bu partiler elbette NATO'ya karşı çıkamayacaklar, Türkiye'yi Amerikan emperyalizminin saldırganlık örgütünden fiilen çekip çıkartamayacaklardır. O zaman geriye tek alternatif kalmaktadır: Türkiye ekonomisini kendi kendine yeter hale getirecek tedbirlere başvurmak... Türkiye'nin sosyalist ülkelere yanaşmasındansa, yine kendi kontrolü altında kendi kendine yeterli bir ülke haline gelmesini Amerikan emperyalizmi de elbette düşünmektedir. Nitekim Demirel, bir süreden beri sağda solda «başbakanlıktan olma bahasına, köklü reformlara gideceğini» söylemektedir. Ama AP'nin kısa zamanda örgütlenip iktidara gelmesini sağlayan kapitalistlerin ve toprak ağalarının, Türkiye'yi kendi kendine yeter hale getirecek gerçekçi bir planlamaya ve radikal vergileme tedbirlerine karşı çıkmaması imkansızdır. Ve elbette bu çevreler, kendi elleriyle iktidara getirdikleri AP'nin kendilerini de mutazarrı edecek böyle tedbirlere başvurmasına izin vermeyeceklerdir. O takdirde Amerikan emperyalizmi için tek çıkaryol kalmaktadır: Bugün fiilen gerçekleşmiş olan «ihanet koalisyonu», yani AP - CHP koalisyonunu resmileştirerek emekçi sınıfların sırtına daha fazla çullanmak...

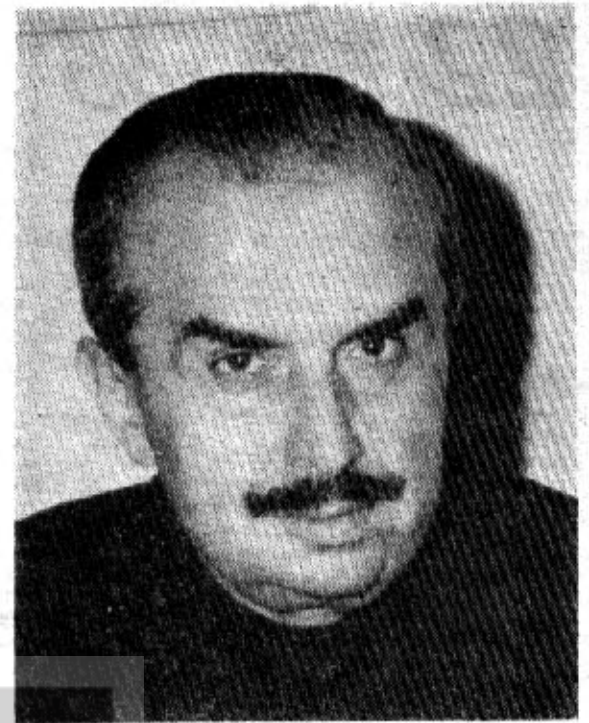
TABİİ bu tedbirler alınırken, kendilerine muhalefet edecek unsurları da susturmaları gerekmektedir. Gerek emperyalist Amerika, gerekse yerli işbirlikçileri bilmektedirler ki, 20 yıl önce CHP'nin, 10 yıl önce DP'nin de başvurduğu bu tedbirleri, bu defa halk kitleleri tevekkülle karşılamayacaklardır. Direneceklerdir. Zira, artık kendilerine mücadele yollarını gösteren sosyalist kadrolar yetişmiştir. Bu yüzden AP Meclis Grubu'nda «aşırı sol»a karşı kanun maddelerinin yetersiz olduğu ileri sürülerek şiddetlendirilmesi, kanundaki boşlukların doldurulması istenmiştir. Yanlış hesap! Ne tedbir alınırsa alınsın, sosyalist militanların sayısı her geçen gün artmakta, kitle hareketleri onların inisiyatifleriyle devrimci çizgide yönlendirilmektedir. İşçi sınıfı artık «kendi kendine sınıf» olmaktan çıkıp, «kendisi için sınıf» olmak yolundadır. Her yeni eylemde kendi devrimci gücünü görmektedir. 3 bin deniz işçisinin 3 milyonluk İstanbul'da hayatı bir anda felce uğratması, hakim çevrelerde yarattığı panik oranında, işçi sınıfının da kendine güven kazanarak ekonomik mücadeleyi aşip siyasi mücadeleye bir parça daha yaklaşmasını sağlamıştır. Bu gelişim, Türkiye'de emperyalizm ile işbirlikçilerin de sonunu yaklaştırmaktadır.

GÖZ GÖRE

YALÇIN ÇETİN

“P.D. Aydınlik’çılar sağ sapma içindedir.”

Aydınlik
Dergisi adına
karşı grubu
eleştiren
Mihri Belli

Proleter Devrimci Grup’ta ihtilaf çıkması ve iki ayrı aylık dergi yayınlanmaya başlaması üzerine ANT, her iki gruba da temâs etmiştir. 15. sayıdaki karşı grubu «sağ sapma içinde» olmakla suçlayan AYDINLIK’çılar, kadro olarak özel bir açıklama yapmamış, sadece o sayıda yayınlanan MIHİRİ BELLİ’nin «İlkelerde Birlik Şarttır» başlıklı yazısında görüşlerinin ifade edildiğini belirtmişlerdir. Belli’nin yazısında, «millî demokratik devrim» stratejisini benimseyen «proleter devrimci» hareketi esasları ve gelişimi özetlendikten sonra karşı gruba şu eleştiriler yöneltilmektedir:

«B-z, proleter devrimci çizgimizin teorik tabanını güçlendirme amacını güden çalışmalarını teşvik etmeyi görev sayarız. Böyle çalışmaların sağlanmasını bir devrimci eleştirilebilir ortamını gerektirdiğini biliriz. Teorik çalışmalara eğilim gösteren genç arkadaşların «katkı» diye sundukları şeylerin yetersizliği, gerçek katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ne büyük ihtiyacımız olduğunu göstermiştir.

«Şu anda aklımıza gelen bu ‘katkı’lardan bir ikisi üzerinde kısaca duralım:

«Bir genç arkadaş, bir yazısında emperyalizm çağında yaşadığımızı ve bu çağda bir ülkeyi tecrit ederek devrimin objektif şartlarının var olup olmadığını araştırmanın proleter devrimci bir tutum olmadığını unutarak ‘tam’ kavramının marksist felsefe ile çelişen bir kavram olduğunu göz-

den kaçırarak, Türkiye’de proleteryanın ‘devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartlarının tam olarak mevcut bulunmadığını’ iddia etmiştir. Bu yazar, yazısında, proleterya hakkında bu hükümü verdikten sonra, küçük burjuvazinin bu bakımdan hiç de daha elverişli olmayan durumuyla bir kıyaslama yapmadan, küçük burjuva radikalizminin olanaklarını abartan ve proleter devrimci hareketi küçümseyen sonuçlara varmıştır ki, bunu proleter devrimci bir tutum saymak mümkün değildir.

«Bu cinsten bir başka ‘katkı’, ‘Millî Demokratik Devrim’ kavramı ile ‘Millî Demokratik Hareket’ kavramına, devrimci güçbirliğindeki sınıf mevzilenmesi bakımından ayrı ayrı anlamlar atfetmek olmuştur. Atılan adımın objektif niteliği göz önünde tutulmayarak proleterya öncülüğünde atılan bir adım, ‘devrim’ sayılacak, aynı adım küçük burjuva radikalleri öncü durumdayken atılmışsa, adım ‘hareket’ sayılacak! Bu yeni terminolojiye neden lüzum duyulduğu üzerinde durulmalıdır; bir inceleme bizi ilginç sonuçlara götürür:

«Proleterya öncü olmadan devrim olmaz’ deniliyor. ‘Küçük burjuva radikallerinin öncülüğü ile atılan ileriye doğru adımlar hareketidir’ deniliyor. O halde, içinde bulunduğumuz aşamada ‘proleteryanın devrimde öncülüğünün objektif ve sübjektif şartları tam olarak mevcut olmadığına’ göre devrim yapmak söz konusu değildir. Hareketler yapılacaktır. Örneğin Amerikan emperyalizminin vesayetine son verilmesi ve toprak reformu gibi Millî Demokratik devrimin başlıca iki görevinin yerine getirilmesi hep ‘hareket’ olacaktır. Ve biz devrimde değil, Millî Demokratik harekette küçük burjuvazinin öncülüğünü savunmuş olacağız. Ve kimse bizi ‘devrimde öncülüğü asker-sivil aydın zümreye peşkeş çekiyor’ diye suçlayamayacaktır. ‘Devrim’ ile ‘hareket’in böyle bir ayrımı Marksist-Leninist literatürde yoktur. Bu ayrımı savunmanın dikkati buna çekildi ve bu ayrımın nereden çıktığı soruldu. Bilmem hangi derginin bilmem kaçınıcı sayısında böyle bir ayrım yapıldığı cevabı alındı. Bu cevap yeni terminolojiyi benimsemek için yeter sebep değildir. Eğer yeni çıkan yazıya göre terminoloji değiştirirsek, gülünç duruma düşeriz,

«Bir üçüncü ‘katkı’ da, katalizmlerle dolu olan bu dünyada, devrimleri altı aşamaya ayırmak ve bu aşamaların ilk dördünde devrimde öncülüğü küçük burjuva radikalizmine vermek ve hele devrimci güçbirliğini dostluklardan, desteklemelerden ibaret bir balayı sanmak, tarihin geçergini, devrimci güçbirliği şartlarında da sınıflar arası mücadelenin sona ermeyeceği, olsa olsa başka sınıflara bürüneceği geçergini unutmak biçiminde tezahür eden ötekiler gibi, hep küçük burjuva radikalizmine devrimde öncülük konusunda taviz verme niteliğindeki ‘katkı’dır.

«Katkı’lar listesini uzatmayalım. Evet, hakiki katkıların mümkün olabileceği bir bilimsel yaratma ortamına ihtiyacımız gerçekten vardır.

«Burada uyarı olarak şunu belirtmekle yetinelim: Aybar-Aren oportünizmi kesin bir yenilgiye uğramıştır ve artık sosyalist hareketi yozlaştırarak Filipin demokrasisizliğine kanallı etmek imkansızdır. ‘Sosyalsizlik seçimden seçime bizi miting meydanlarında alkışlamak ve oylarımızı hize vermektir. Biz, Mecliste % 51 milletvekili çoğunluğunu aldığımız gün, Türkiye’de sosyalizmi kuracağız’ diyen adam artık gülünç duruma düşer, ama bu, oportünizm artık yoktur demek değildir. Oportünizm, bir küçük burjuvalar ülkesi olan Türkiye’de, hele ülkemiz bu niteliğini muhafaza ettiği sürece, varlığını sürdürecektir. Yeni, daha inandırıcı kışvelere bürünecek ve böyle anlaşıyor ki, yeni oportünizm artık ‘millî demokratik devrim’ temel sloganına sahip çıkacak, kendisini ‘proleter devrimci’ diye ulandırarak ortaya atılacak ve amma proleter devrimci hareketi yozlaştırarak küçük burjuva radikalizminin kuyruğuna takmak isteyecektir.

«Yeni oportünizmin de sonu, Ay-

bar-Aren oportünizminden fark olmayacaktır. Ya da bir bekime farklı olacaktır: Çünkü ikincisinin ömrü birincisinden çok daha kısa olacaktır. Türkiye’de proleter devrimci kadrolar, bir iki yıl öncesine kıyasla çok daha yüksek bir bilinç düzeyine erişmiş bulunmaktadırlar ve ne kadar şekere bulanırsa bulanırsın, yeni oportünizme aldanmayacaklardır. Aldanmamaları için, biz payımıza düşeni yapacağız, onları uyacağız. Nitekim, proleter devrimci çizgiye yukarıdaki cinsten ‘katkı’da bulunma hevesine kapılanları burada uyarmaktayız.

«Proleter devrimci saflar, hatasını anlayan, özleştirip yapana (ama içtenlikle özleştirip yapana) aşaktır.

«Proleter Devrimci»

1965 yılından sonra Türkiye sosyalist hareketi içinde «Millî Demokratik Devrim» tezini benimseyen ve giderek «Proleter Devrimci» adını alan grup içinde bir süreden beri görüş ayrılığı belirmiştir.

Görüşlerini bir buçuk yıldır aylık AYDINLIK Dergisi’nde yansıtan bu gruptan Erdoğan Güçbilmez, Doğu Perinçek, Şahin Alpay, Ömer Özürtut, Atıl Anı, Gün Zileli, Cengiz Çandar ayrılarak bu aydan itibaren «Proleter Devrimci AYDINLIK» adı altında bir başka dergi çıkarmaya başlamış, AYDINLIK ise, Münir Aktolga’nın sahipliği ve Vahap Erdoğan’ın sorumlu müdürlüğünde kalmıştır. «Proleter Devrimci» grubun en kadimli mensubu Mihri Belli de, eski AYDINLIK’ta yer almaktadır.

«Proleter Devrimci AYDINLIK»ı çıkaranlar, eski AYDINLIK’çılar, «AYDINLIK’ın ve onun proleter devrimci çizgisine karşı herkesle ve her fikirle bir İLKESİZ BİRLİK CEPHESİ kurmak», «iki yüzlü burjuva politikacılığı yolunu seçmek», «sol sapma» ve «sol oportünizm» ile suçlamışlardır.

Eski AYDINLIK’ı çıkaranlar ise, Proleter Devrimci AYDINLIK’çılar «Sağ sapma», «sağ oportünizm» ile suçlamaktadırlar.

Mesaleye açıklık getirmek üzere, «Proleter Devrimci AYDINLIK» adına yedi kişilik kadro tarafından kaleme alınan bir metin ile, «AYDINLIK» adına Mihri Belli tarafından yazılan «İlkelerde Birlik Şarttır» başlıklı makaleden bir bölümü aynen sunuyoruz.

Ayrıca «Proleter Devrimci» gruptaki bu görüş ayrılığı 20.1.1970 günü S.B.F. Konferans Salonu’nda düzenlenen bir açık oturumda tartışılmıştır. Ahmet Say’ın yönettiği açık oturumda AYDINLIK adına Vahap Erdoğan ve Seyhan Erdoğan, PROLETER DEVRİMCI AYDINLIK adına Doğu Perinçek ve Şahin Alpay, gençlik adına ise T.D.G.F. Başkanı Atilla Sarp konuşmuşlardır.

Her konuşmacının «Millî Demokratik Devrim»in genel çizgilerini özetleyip, farklılaşan görüşleri belirtip, karşı tarafın görüşlerini eleştirerek kendi görüşlerini savunduğu, ifade ettiği açık oturumu geniş kapsamıyla burada vermeye imkan bulunmadığından, sadece konuşmacıların vurguladıkları noktalara değinmekle yetineceğiz.

ŞAHİN ALPAY: Karşı tarafın ilkesiz birlik halinde

olduğunu belirttikten sonra genel bilgi olarak dünya sosyalist hareketinde halen dört ayrı görüşün bulunduğunu ileri sürerek bu görüşleri şöyle sergiledi: 1— Revizyonist Görüş: Sosyalist devrim hazır değil döneminde «kapitalist olmayan yoldan» bir kalkınma programının uygulanması gerektiğini, dünya aydınları arasında proleter ideolojisinin yaygınlaştığını, geri ülkelerde aydın kadronun halka dayanmadan da olsa iktidara gelip kapitalist olmayan yolu uygulamaları ve sosyalist devrim zemin hazırlamaları gerektiğini ileri sürer. 2— Casiro’cu Görüş: Leninist bir parti olmadan da proleter hareketinin yürüyeceğini ve yarı-sömürge ülkelerde ilk devrimci aşamadan sosyalist devrim olduğunu savunur. Regis Debray ve Douglas Bravo v.b. 3— Troçkist Görüş: Leninist parti olmadan mütadelenin yürütüleceğini, işçi sınıfının kendiliğinden bilinçleneceği için sendikaların asıl örgütler olduğunu söyleyerek ilk devrimci aşamayı «sosyalist devrim» olarak kabul eder. 4— Marksist-Leninist-Mao Zedung’cu görüş: İlk devrimci aşamanın Millî Demokratik Devrim olduğunu, bu devrimin proleteryanın ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğünde gerçekleşeceğini ve tüm devrimci sınıf ve tabakaların mücadele ederek proleterya egemenliğinde iktidara geleceğini, sonradan sosyalist devrima geçileceğini belirtir. Alpay, ilk üç görüşü eleştirerek karşı tarafın meydana getirdiği ilkesiz Birlik Cephesi’nde dört görüşün de yer aldığını ifade etti. Türkiye’de işçi sınıfının henüz objektif olarak öncü olmadığını, 100 yıllık tarihine ve 50 yıllık proleter devrimci çabalarına rağmen proleterya örgütlenmemişse, objektif şartların yeterliliğinin yeniden dikkatle incelenmesi gerektiğini, kesin bir doğruyu ortaya koymadığını, bu konuda tartışma ve irdeleme gerektiğini söyledi. Öncülük konusunda, ideolojik, politik ve örgütsel öncülük bütünlüğünün gereğini belirtti.

SEYHAN ERDOĞDU: Karşı tarafın dünyadaki çeşitli ayırımlara kapılarak Türkiye Proleter Devrimci hareketini fraksiyonlara ayırma çabasında olduğunu, bunun entellektüel bir fanteziden öte gidemeyeceğini, çok ciddi tehlikeler taşıdığını, örneğin Güney Amerika’da sosyalistlerin çok sayıda fraksiyonlara, partilere ayrıldığını belirterek, herşeye bir izm takmanın proleter devrimci hareketi parçalayacağını ifade etti. Ayrıca, «Amerikan kolej kampusu tipindeki Maoculuğun saflarımızda yeri yoktur» dedi.

Aydınlik

20.1.1970 tarihli açık oturumda açıklanan görüşlerine göre:

- ☐ M.D.D. proleterya öncülüğünde köylü devrimidir.
- ☐ İşçi sınıfının öncülüğü için objektif şartlar vardır.
- ☐ Kitlelerin bazı kesimleri bilinçlenmeden de harekete katılabilir.
- ☐ Sağ-sol kemalistler diye ayrım yapılamaz. Kemalizm küçük burjuva milliyetçiliğidir.
- ☐ Proleterya örgütünde, ülkemizin şartları gereği, yoksul köylü de olacaktır. Ideolojik öncülük bunun için çok önemlidir.
- ☐ TİP devrimci bir yönetim ve köylü dönüşümleri proleteryanın öz örgütü haline gelebilir.
- ☐ TİP’te mücadele imkanı kalmazsa proleteryanın örgütü kurulur.
- ☐ Proleter devrimci militanlarımız terörist değildir. Onları tasfiye etmeyiz.

Yeni çıkan Proleter Devrimci Aydınlik'in kurucularından Doğu Perinçek ve Şahin Alpay

P.D. AYDINLIK DERGİSİ:

“Eski Aydınlik”çılar sol sapma içindedir.,

AYDINLIK Dergisi'nden ayrıldıktan sonra PROLETER DEVRİMCİ AYDINLIK adıyla yeni bir dergi yayınlamaya başlayan grup, ANT'a kadrosunu şöyle tanıtmıştır: «Proleter Devrimci AYDINLIK kadrosu içinde 14 aydan beri AYDINLIK'ı çıkaran yedi yazı kurulu üyesi: Erdoğan Güçbilmez, Doğu Perinçek, Şahin Alpay, Ömer Özürtugut, Atıl Ant, Gün Zileli, Cengiz Çandar bulunmaktadır ve bu kadro TÜRK SOLU yazı kurulunun büyük çoğunluğu ile birlikte mücadele vermektedir, ve İŞÇİ-KÖYLÜ GAZETESİ'ni ve DEVRİMCİ TIP HABERLERİ'ni çıkarmaktadır.» Eski AYDINLIK'çıları «sol sapma» içinde bulunmakta suçlayan bu kadro, görüşlerini şöyle açıklamıştır:

«Proleter Devrimci AYDINLIK'in görüşleri, AYDINLIK'ın 1. sayısından bugüne kadar dergide yayınlanan AYDINLIK'TA DÜNYA VE TÜRKİYE kısmında ifadesini bulmuştur. Biz, burada, bu görüşlerin bir özetini veriyoruz:

«Türkiye, emperyalizme bağunlı, geri ve ilkel bir kapitalizmin hakim olduğu ve bağında feodal ve yarı-feodal kalıntılar barındıran bir ülkedir. Türkiye'ye iktisadi, siyasi ve ideolojik her aanda emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi-feodalite gerici ittifakı hakimdir. İşbirlikçi sınıflar dışında kalan bütün milli sınıflar, işçi sınıfı, köylüler, küçük burjuvazinin diğer kesimleri ve milli burjuvazi, bu gerici ittifakın tahakkümü altındadır. Bütün halk sınıflarının menfaatleri, objektif olarak, emperyalizm ve yerli ortaklarıyla çelişme halindedir. Halkımızın gerçek ve kesin kurtuluşu, işçi sınıfının devrimci iktidarı altında sosyalizmin kuruluşuyla sağlanacaktır. Sosyalizme gi-

den yolda halkımızın önündeki devrimci adım, işçi sınıfı ve onun partisinin öncülüğünde milli demokratik devrimdir.

«Milli demokratik devrim teorisi Marx, Engels, Lenin, Stalin ve Mao Zedung'un düşüncelerinden meydana gelen bilimsel sosyalizmin, emperyalizmin sömürü alanı olan ülkelerde, emperyalizme ve yerli uşaklarına karşı devrim teorisi. Milli demokratik devrim, işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğüne dayanır. Milli demokratik devrimde devrimin yolunu aydınlatan işçi sınıfı ideolojisidir; işçi sınıfı kendi siyasi örgütü vasıtasıyla bütün milli sınıflara öncülüğünü, çeşitli deneylerden geçerek kabul ettirir. Milli demokratik devrimde öncü işçi sınıfıdır; milli demokratik cephe, işçi-köylü ittifakı temeli üzerinde bütün milli sınıfları kapsar. Milli demokratik devrim, işçi sınıfı öncülüğünde dört milli sınıfın siyasi iktidarı ele geçirecek milli demokratik ekonomiyi uygulamasıdır. Milli demokratik ekonomi emperyalizme bağunlı kapitalizmin ve feodal kalıntıların, sosyalizme geçiş yolundaki bütün engellerin tasfiyesini hedef alır. Milliyetler üzerindeki bütün baskıları kaldırır.

İşçi sınıfı, milli demokratik devrimin tamamlanmasından sonra, yoksul ve orta köylülerle ittifak temeli üzerinde sosyalist devrime ve sosyalist kuruluşa ilerler. Milli demokratik devrim sosyalist devrime bir hazırlıktır; sosyalist devrim milli demokratik devrimin kaçınılmaz bir sonucudur. Milli demokratik devrimden sosyalist devrime geçiş bir «kader» meselesi değildir. Lenin olsun, Mao Zedung olsun, demokratik devrimle sosyalist devrim arasında bir Çin Seddi olmadığını belirtirler.

«Türkiye'de işçi sınıfının yüzyıllık tarihi vardır ve bu tarih içinde iktisadi mücadelesi devam etmiştir. Yüzyıldan beri de ülkemizde proleter devrimci hareket, işçi sınıfımızın kuruluşu için mücadele vermektedir. Bununla beraber, bugün, işçi sınıfımız en uyanık kesimleri henüz iktisadi ve demokratik haklar için mücadele vermektedir. Bu şartlar altında, proleter devrimcilerinin esas görevi, proleteriyayı bilinçlendirmek ve örgütlemek ve bir yandan da bütün milli ve demokratik unsurlarla milli cephe, demokratik ittifak politikası izlemektir. Ancak geniş işçi ve köylü yığınlarını bilinçlendirerek ve örgütleyerek, işçi sınıfının devrim öncülüğünü sağlayabiliriz. İşçi sınıfının devrimde öncülüğünün gerçekleşmesi, işçi sınıfının olduğu kadar, müttefiklerinin de bilinçli olmalarıyla ve işçi sınıfı partisinin politik yönlendirmesiyle kabul etmesiyle mümkündür.

TIP'de yönetime gelmesi, TIP'i işçi sınıfının öz örgütü yapamaz. Çünkü TIP, milli demokratik devrime öncülük edecek ve devrimi gerçekleştirecek mücadele biçimine uygun bir işçi sınıfı örgütlenmesi olamaz. Ama bu durum, TIP içindeki devrimci mücadelemizin önemini hiç bir zaman küçültmez. TIP, demokratik hakları sonuna kadar kullanarak ve demokratik hakların gelişmesini zorlayarak, halkımızın uyanışına önemli katkılarda bulunabilir. Bütün bunlar TIP içinde oportünizme karşı amansız mücadele vermeyi ve TIP'i proleter devrimci bir yönetime kavuşturmamızı zorunlu kılar.

«İşçi sınıfına siyasi bilinç dışarıdan, proleter devrimcilerinin mücadelesiyle götürülür. İşçi sınıfı kendiliğinden sınıf bilinçine varamaz. İşçi sınıfının iktisadi mücadele içinde kendiliğinden siyasi bilinçe ulaşacağını savunan görüşle, terör yoluyla bilinçleneceğini savunan görüş, Lenin'in de belirttiği gibi, aynı şeydir. İkisi de kendiliğindenciliktir. İşçi sınıfına siyasi bilinç, sadece işçi sınıfına değil, bütün milli sınıflara giderek, bütün milli sınıfların mücadelelerini yürüterek verilebilir.

«Emperyalizm çağında, tek tutarlı ve sonuna kadar milli kurtuluşçu akım, proleter devrimci akımdır. Biz proleter devrimcileri, ülkemizde genel olarak küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin siyasi akımı olan Kemalizme tutarlı milli kurtuluşçuluk olarak bakanayız. Küçük burjuvazinin ve milli burjuvazinin bütün siyasi akımları gibi Kemalizm de, bir yarıyla devrimci bir yarıyla teslimiyetçi, emperyalizme uzlaşıcı bir akımdır.»

Gruptaki Anlaşmazlık

Çin proleteriyasının objektif şartlarının yeterli olmasına rağmen devrimin başarıya ulaştığını söyleyerek sözlerini Mao'dan pasajlarla kanıtladı.

Diğer tarafın «Yurt çapında asıl mücadele işbirlikçilerle sol kemalistler arasında geçmektedir, en büyük anti-emperyalist güç şimdilik kemalist saflarda mevcuttur» dediğini söyleyerek şöyle devam etti: «Kemalizm bir küçük burjuva milliyetçiliğidir. Biz sağ ve sol kemalistler diye ayırım yapmayız. Kemalistleri de yerli yerine koruz. Biz kemalizmin düşmanı değiliz, ama kemalizmin saflarına sürülmesine dâşmanız. Ayrıca, «İttifaklar önce proleter devrimciler ve sol kemalistler arasında kurulur, sonra kitlelere maledilir» diyorlar. Bu yanlıştır. Önce işçi-köylü ittifakı kurulur, sonra diğer ittifaklara geçilir» diyerek sözlerini Lin Piao ile kanıtladı.

Şeyhan Erdoğan, ayrıca, TIP'in, devrimci bir yönetime kavuşması ve üye yapısı değiştirilip proleter örgüt ilkeleri partiyeye hakim kılınrsa ve farklı eylemler uygulanırsa, işçi sınıfının öz örgütü haline gelebileceğini söyledi.

Karşı tarafın bir klik gibi çalıştığını belirterek, proleter devrimci militanları tasfiye etmek istediklerini, buna müsaade edilemeyeceğini belirtti. Kendilerine yöneltilen sol sapma ve küçük burjuva anarizmi ithamlarını reddederek bu arkadaşların bir zamanlar Ecevit'in yuhalanmasını da aynı şekilde yorumladıklarını söyledi. Milli Demokratik Devrim'in, işçi sınıfı öncülüğündeki bir köylü hareketi olduğunu vurguladı.

Karşı tarafın kitle çizgisi konusunda, her bireyin ancak bilinçli olarak Milli Demokratik mücadeleye katılması gerektiğini söylediklerini, oysa Lenin'in devrilden sonra «Devrimi yaptık, şimdi köylere gidip devrimi anlatacağız» sözünü örnek göstererek, belli bir bilinçlenme olmadan da bireylerin mücadeleye katılabileceğini belirtti. «Proleteryanın öncülüğü için objektif şartlar vardır, görevimiz subjektif şartları yaratmaktır» dedi. Çin partisinde çok sayıda yoksul köylü de bulunduğu için «ideolojik öncülük» terimini vurguladıklarını söyledi.

DOĞU PERİNÇEK: Karşı tarafın ilkesiz birlik cephesi halinde bulunduğunu, «ideolojik öncülük» demekle yetindiklerini, oysa milli demokratik devrimde ideolojik, politik ve örgütsel öncülüğün şart olduğunu söyledi. MDD'nin köylü devrimci olmayıp proleter devrimcilerinin bir parçası olduğunu vurguladı. Bölücülük ithamlarını reddetti. Proleteryanın öz örgütünün her dönemde kurulabileceğini, TIP'in ise «anti-emperyalist, sosyalizan, ilerici bir küçük burjuva örgüt» olduğunu, bu örgütün devrimci yönetime kavuşmasıyla bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde çok önemli görevler göreceğini, ama hiçbir zaman proleteryanın öz örgütü okımayacağını belirtti. Karşı tarafın görüşleri içinde küçük burjuva bireyciliğinin yeraldığını, kendisinin ve arkadaşlarının bireyci ve terörist eylemlere haklı olarak karşı çıktıklarını ve çıkacaklarını söyledi. İlkesiz Birlik cephesinde her türlü görüşün, bu arada küçük burjuva destekçiliğinin, Aybar-Aren uzantısının da yeraldığını, yanlış fikirleri ortaya çıkararak ideolojik mücadeleyle yıkacaklarını belirtti.

VAHAP ERDOĞDU: Bölücülüğe müsaade etmeyeceklerini, küçük burjuva bireyciliğinin tasfiye edildiğini, karşı tarafın etiket yapıştırma ve fraksiyon yaratma çabası içinde bulunduğunu söyledi. «Milli Demokratik Devrim» ve «Milli Demokratik Hareket» diye ayırım yaparak, Milli Demokratik Hareket döneminde olduğunuzu ve bu dönemde radikal küçük burjuvazinin önem kazanı-» söylediklerini belirtti.

Milli Demokratik Devrimin işçi sınıfı öncülüğünde köylü hareketi olduğunu belirterek, TIP'i adına layık bir parti haline getireceklerini, ancak TIP'te mücadele alanı kalmazsa, proleterya örgütünün kurulabileceğini açıkladı.

Oturumda gençlik adına konuşan Atilla Sarp ise, Proleter Devrimci Aydınlik'çılarının militanları tasfiye emelinde olduğunu ileri sürerek, «Türkiye proleter devrimci hareketini dört ayrı akıma mahkum ediyorlar. Oysa bunlardan beşincisi, Yani Türkiye tipi de olacaktır. Nasıl ki Mustafa Kemal devrimci Afrika ülkelerine örnek olduysa, bizim proleter öncülüğündeki milli demokratik devrimimiz de ileride Afrika ülkelerine örnek olacaktır» dedi, TIP'ten ümit kesilirse, yeni parti kurulabileceğini söyledi.

Sarp'ın genel başkanı bulunduğu Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu Yönetim Kurulu'nun son toplantısında da örgüte eski AYDINLIK'çılar hakim olmuş, kuruldaki bazı Proleter Devrimci AYDINLIK'çılar çekilmek zorunda kalmışlardır.

Proleter devrimcilerinin içinde bulunduğumuz bugünkü aşamada başlıca görevleri, bütün milli sınıflara giderek, bütün milli sınıf ve tabakaların emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı mücadelelerini yürütmektir. Sınıf bilinci, sınıf mücadelesi içinde verilir. Milli demokratik devrimi, üç beş aydın değil, işçi sınıfı ve onun öncülüğünde halk kitleleri gerçekleştirecektir. Bugünkü esas görevimiz, devrimin sosyal ve psikolojik şartlarını hazırlamak amacıyla, tüm halk sınıflarını bilinçlendirmek ve örgütlemektir. Tüm eylemlerimiz bu hedefe yönelmelidir. Bu hedefe yönelmeyen, bu hedefe ters düşen eylem biçimleri, proleter devrimcilerinin çalışma tarzı olamaz.

«TIP işçi sınıfının öz örgütü değildir. TIP, ilerici aydınları, bağımsızlık ve demokrasiden yana birçok unsurları çatısı altında toplayan bir partidir. Bunun yanı sıra TIP, içinde birçok proleter devrimcisi ve işçi sınıfının en uyanık unsurlarını barındırmaktadır ve bu halıyla ülkemizde siyasi yelpazenin en sonunda yer alan bir siyasî örgüttür.

«TIP kuruluşundan beri oportünist yönetici kadroların hakimiyeti altında kalmıştır. Ancak unutmamak gerekir ki, TIP, anti-emperyalist ve demokratik mücadelede önemli bir rol oynamıştır. Bu siyasî örgütün genel niteliği, ilerici ve sosyalizan bir küçük burjuva hareketi olusudur. Lenin'in de belirttiği gibi, küçük burjuva devrimciliğinin bir yanı da, oportünizmdir. Biz bu sebeple TIP içinde proleter devrimci kadroların parti yönetimine gelmeleri amacıyla, oportünizme karşı ve bilimsel sosyalizmi geniş kadrolara yaymak için mücadele ederken, TIP'i anti-emperyalist ve demokratik hareketlerinde örgüt olarak destekleriz de.

«Ancak, proleter devrimcilerinin

P.D. Aydınlik

20.1.1970 tarihli açık oturumda aydınlanan görüşlerine göre:

- ☐ M.D.D., milli sınıfları katıldığı bir proleter devrimidir.
- ☐ İşçi sınıfının objektif şartları mükemmel değildir. Ama bu proleterya öncülüğünü reddettiğimiz anlamına gelmez. Bu konuda subjektif katkı, sanıldığından daha çok olmalıdır.
- ☐ Katılma bilinçli olmalıdır.
- ☐ Sol kemalistler vardır.
- ☐ Öncülük ideolojik - politik ve örgütseldir. Proleteryanın öz örgütü sadece proleter ideolojisinde olanlarla oluşur. Parti içinde ideolojik öncülük söz konusu olamaz. Çünkü partinin yapısı homojen olmalıdır.
- ☐ TIP devrimci bir yönetimle büyük hizmetler yapar ama, asla «öz örgüt» olamaz, yapısı buna elvermez.
- ☐ TIP'teki mücadeleden kaçacak vazgeçmek yanlıştır.
- ☐ Militanlar arasında terörist ve anarşik eğilimler vardır. Bunları tasfiye etmek gerekir.

SÜLEYMAN DEMİREL VE İSMET İNÖNÜ
— İkisi de uyduluğa razı, ama biçimini tartışıyorlar! —

● Parlametoda işbirlikçi politikacılar «NATO içinde hangi şekilde kalmanın daha yararlı olacağını» tartışırken, Mürted Üssü'nde küstah Amerikalıların bir Türk assubayını silah çekmelerini protesto etmek üzere, öğrenciler Amerikan bayrağını yakmışlardır.

İnönü kimi aldatıyor?

NATO'yu savunmak halka ihanettir!

Bir yandan kendi iç sorunlarıyla başa çıkmaya çabalarırken, bir yandan da «aşırı uçları tasfiye» perdesi altında anti-emperyalist ve sosyalist hareketi boğazlama hesapları yapan «İhanet Koalisyonu», geçen hafta yeni bir oyunu, parlamentoda yüzüne gözüne bulaştırarak sahneye koymuştur.

Oyunun amacı açıktır: İhanet koalisyonunun bütün kanatlarını, dış politikada, Amerika ve NATO ile ilişkiler konusunda görüş birliği haline sokmak, Meclis'te grupları bulunan AP'nin de, CHP'nin de, GP'nin de aynı dümensuyunda yürüdüklerini dosta düşmana göstermek!

Oyunu tezgahlayan doğrudan doğruya AP iktidardır. Özellikle sosyalistler politika hayatında sesini yükselttikten sonra kamuoyunda başlıca tartışma konularından, biri haline gelen ve Türkiye'nin hükümetlik haklarını ihlal ettiği konusundaki bütün yurtsever güçlerin görüş birliğine vardığı «İkili Antlaşmalar» ve NATO Meselesi'nde bütün par-

tilerin ortak bir tavır takınmalarını amaçlayan Demirel iktidarı, AP Grup Başkan vekilleri aracılığıyla bu konuda meclise bir genel görüşme önergesi verdirtmiştir.

AP'nin «İkili Antlaşmalar» konusundaki görüşü şöyledir:

«AP iktidarı, ikili antlaşmalar konusunu kendisinden önceki iktidarlardan tevarüs etmiştir. Fakat konu esas itibarıyla AP'nin hükümet sorumluluğunu devraldığı tarihten itibaren vahim bir mesele halinde ortaya atılmış ve her gün işletilen bir çaban durumuna sokulmuştur.

«Meclis'te bu konuda genel görüşme yapılarak bu konunun bütün çıplaklığıyla meydana konulması, AP'nin sorumluluktan arındırılması ve eğer sorumluluk varsa diğer partilerin de buna ortak edilmesi gereklidir.»

Demirel bu işi fazla sızılı çıkmadan halledilebilir için genel görüşme önergesinin mecliste görüşüleceği günlere yakın bütün parti liderlerine bir ziyafet vererek bu özel

toplantıda hava yaratmaya çalışmıştır. Daha sonra da önerge Millet Meclisi'nde görüşülmüştür.

CHP adına konuşan Genel Başkan İsmet İnönü, NATO ve ikili antlaşmalar konusunda tam bir devkeşu politikası izlediğini, yine halkı kandırmağa çalıştığını göstermiştir.

İnönü, «Biz, 20 yıllık devrede başlıca sorumlu ve en önde hatalar işlemiş olanlar arasında değiliz. En az sorumlu mevkideyiz.» derken birinci yalanını söylemiştir. Zira, NATO kurulmadan önce Amerikan emperyalizmine Türkiye'nin kapılarını bizzat İnönü'nün açtığı, NATO'ya girebilmek için iktidarının son günlerinde çalmadık kapı bırakmadığı, ancak iktidardan düştüğü için Türkiye'yi bu emperyalist örgüte sokmak şefi(!)nin DP'ye mazhar olduğu cümlelerin malumudur.

İnönü sözümüne kendisini ibra ettirdikten sonra, AP'yi de sorumluluktan kurtarmak için, «Böyle ciddi bir görüşmenin hedefi 'Geçmiş

hataları kim yaptı? Bunları ortaya çıkaralım' olmamalıdır. Önemli olan, geçmiş tatbikattan faydalanarak gelecek zamanlar için en isabetli yolu bulmaktır.» demiş, daha sonra da şu tavsiyede bulunmuştur: «Harbin ilk zamanında harbe tutuşmamak için tedbirli olmalıyız. Harbe girmekten sakınmalıyız. Harbe yalnız başına girmekten sakınacağız. Tabrik etmeyeceğiz. NATO içinde vazifeli olacağız. NATO içinde harbe tutuşursak, yalnız başımıza kalabileceğimizi düşünerek ihtiyath olacağız. NATO'da bulunacağız ama düşmanlık politikası takip etmeyeceğiz.»

İşte İnönü'nün devkeşu politikası!

NATO Paketi'nin hangi amaçlar için ve kimlere karşı kurulduğu malumdur. NATO, bugüne kadar çeşitli belgelerle de açıklandığı gibi, Amerikan emperyalizminin sosyalist ülkelere karşı kurduğu bir «te-cavüze» pakettir. Bu pakta dahil

olduktan sonra Türkiye silahlı kuvvetleri tamamen Amerikan generallerinin komutasına verilmiştir. Amerika NATO Paketi vasıtasıyla sosyalist ülkelere karşı bir savaşa girdiği takdirde, Türkiye'nin bu savaşa katılmaması mümkün değildir.

İnönü'nün böyle bir ihtimale karşı getirdiği tedbir ise, kargaları bile güldürecek kadar gülünçtür:

«Harp, NATO İttifakı yüzünden bize teveccüh etse dahi, karar vermek Meclis'in hakkıdır. Asıl teminat Meclis'in hakkıdır. Bir fena örnek vardır. O da Kore Harbi'dir. Hâlâ türlü şekilde kanun mecburiyetinden bizi uzaklaştırmak için çareler aranlar vardır.»

Pentagon savaş kararı verdikten ve nükleer silahların tetigini çektikten sonra, Türkiye parlamentosunun toplanıp da «harbe girelim mi, girmeyelim mi?» diye karar verebileceğini sanmak, tek kelimeyle safsılıktır. Emperyalist kuvvetlerin dümensuyundaki bir Türkiye, eğer Amerikan emperyalizminin çıkarları savaşa girmesini gerektiriyorsa, parlamento toplanana kadar çoktan savaşa girmiş, hatta bütün stratejik noktaları bombardıman edilmiş olacaktır. Belki milletvekillerinin toplanacağı bir bina, hatta bir araya gelebilecek milletvekili dahi bulunamayacaktır.

İnönü, bu noktada, kendi manü-gina göre bir ayırım daha yapmaktadır:

«İkili antlaşmalar NATO icabıdır, denilir. NATO'nun müşterek tedbirleri başkadır. Bunlar taarruzi mahiyette değildir. Ama buradan kalkıyorsun, uçuyorsun, Sovyet Rusya üzerinde düşürülüyorsun. Amerika Cumhurbaşkanını o zaman 'Türkiyenin haberi yoktur' diyor. Ama düşman bunu kabul etme durumunda olmazsa harbi patlatır. Amerika'nın dünyadaki maksat ve taahhütleri nedeniyle bizim isteğimize aykırı olarak Türkiye'yi harbe sokabilecek bir durum yaratmasına mani olabiliriz. Buna mani olmanın tek çaresi Meclis'tir. Hükümetler taleplere karşı koyamaz. Güçleri yetmez.»

HÜSEYİN ERGÜN

YUSUF KÜPELİ

DENİZ GEZMİŞ

Hapishane, genç devrimcileri yıldırılmaz!

4. Ekim 1969'dan beri tutuklu bulunan Emek Dergisi sorumlu yazışmaları müdürü Hüseyin Ergün'ün 20 Ocak 1970 günü Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesinde bakılan davasında avukatları tarafından tahliye talebi kabul edilmemiştir.

Savcısas hakkında verdiği mütalaada, Bedii Faik'in kardeşi Prof. İlhan Akın'ın raporuna dayanarak, yazıda «proleter ihtilalinin savunulduğuna» ve suç teşkil ettiğini iddia etmiştir. Yüzlerce devrimci gencin izlediği mahkeme, savunmanın yapılması için 5 Şubat 1970 gününe bırakılmıştır.

Yakalanışları sırasında emniyet müdürünün çirkin bir şekilde gazetecilere teşhir ettiği

eski FKF başkanı Yusuf Küpeli ve dört arkadaşı ODTÜ öğretim üyesi Aydın Karagözoğlu, Sema Karagözoğlu, Bingöl Erdumlu ve Mustafa Kemal Çamkıran üç aya yaklaşan bir süreden beri yargı karşısına çıkarılmamışlardır.

ODTÜ işgalinden ötürü yakalanarak tutuklanan Ahmet Sina da uzun bir süreden beri hapiste yatmaktadır.

Bir polis tertibinden dolayı İstanbul Sağmalcılar Cezaevinde bulunan Deniz Gezmiş ve TDGF İstanbul Bölge yürütme kurulu başkanı, Cihan Alpiekin'de uzun bir süreden beri yargı karşısına çıkarılmamıştır.

Otobüs durağında yaptığı münakaşada bir

tertibte kurban giden İktisat Fakültesi öğrencisi Yücel Özbek İstanbul'da 24 gündür mahkemeye çıkarılmadan Paşakapısı Cezaevinde yatmaktadır.

Bir süre önce başlatılan ev basmalarına, evlerden kitabevlerinden satılan kitapları alıp götürmelere kadar varan terör sonunda hapisanelere sokulan bu genç devrimci kardeşlerimizi susturmaya çalışmak ortaçağ metodlarının yeniden tekrarlanmak istenmesinden başka hiçbir anlam taşımamaktadır. Bu nedenle bu genç kardeşlerimizin susmayacağı ve bilinçli kavgalarına daha bilgili devam edecekleri bütün tutucu çevreler tarafından öğrenilmesi gereken bir gerçektir.

Yani, İnönü'ye göre, Türkiye NATO'da kalmalıdır, çünkü NATO saldırgan değildir. Ama ikili anlaşmalar Türkiye'yi savaşa sokabilir. Şu halde ikili anlaşmaların mutlaka meclisten geçirilmesi zorunludur. Meclis hayır diyebilir!

Bu da İnönü'nün bir başka yalanıdır. Bizzat İnönü'nün iktidarda bulunduğu sırada yapılan ikili anlaşmalar da vardır, ve bunlar meclisten geçirilmeden yürürlüğe sokulmuştur. Bunun en belgesel olanı Barış Gönüllülerinin Türkiye'ye girmesine dair ikili anlaşmadır. (Bunun belgeleri, Müslim Özbalkan'ın GİZLİ BELGELERLE BARİŞ GÖNÜLLÜLERİ adlı kitabında açıklanmaktadır.)

Kaldı ki, NATO ile ikili anlaşmalar arasında bir ayırım yapmak da, lüzumsuz bir gayretçilikten öteye gitmemektedir. Zira, bizzat İnönü'nün de belirttiği gibi, 'İkili anlaşmalar, NATO Müttefikleri olarak yapılmıştır.'

Şu halde mevcut ikili anlaşmaları ortadan kaldırmak ve Türkiye'nin bir saldırı politikasına alet olmasını önlemek için, her şeyden önce, Türkiye'nin NATO'dan çıkması gerekir. İnönü'nün 'NATO'da bulunacağız, ama düşmanlık politikası takip etmeyeceğiz' sözü, halkı enayi yerine koymaktır.

Türkiye ancak NATO'dan çekildikten sonradır ki:

İkili anlaşmalar geçersiz hale getirilebilir.

Hükümetlerin karşı koymadığı, hatta meclislerin dahi karşı koymayacağı yeni ikili anlaşmalara karşı çıkılabilir.

Türkiye'deki başbelası Amerikan ösleri, Amerikan askerleri, Amerikan nükleer silahları defedilebilir. Türkiye'nin NATO'dan çekilebilmesi de, Amerikan emperyalizminin işbirlikçisi oldukları sabit bulunan 'İhanet koalisyonunun' yıkılmasına, işçi sınıfının öncülüğünde DEMOKRATİK HALK İKTİDARI kurularak emperyalizmin bütün unsurlarıyla Türkiye'den kovulmasına bağlıdır...

Yoksa, İnönü, Demirel, Feyzioğlu gibi devekuşu politikacılarından kurulu 'İhanet' koalisyonunun parlamentoda bağımsızlık gösterileri, bir aldatmadan başka hiçbir anlam taşımaz! NATO'YU SAVUNMAK HALKA İHANETTİR!

BU DA BİZİM
İKİLİ ANLAŞMA!

KUVVETLER BİRLİĞİ

Olayları nesneci ve gerçekçi bir gözlemle izlemeliyiz. Bunun yararı, sadece gözlemciliğimizin ve yaptığımız gözlemlerin sınırında bitmez. Bu yararlarına, değerleri gittikçe artan karmaşık konularda da sürüp gider ve toplumdaki sınıflaşmadaki çelişmenin içinde somutlaşır. Sağlıklı bir kesinlik ve öngörülerdeki gerçekleşme payı artan varsayımculuk, teorik ilerlemede, onun hazırlanmasında böylece yanyana gelir. Daha bu gözlemi bile, bu şartları ile gerçekleştiremeyenler bugün kalkıp, teoriden imdat istemektedirler. Hem de, ne kadar özel, ne kadar özel yanları olan sorunlar için.. Bilmelidirler ki, teoriden, beklentileri bu anlamda bir imdat gelmeyecektir. Çünkü, olaylardan bağımsız ve mutlak, kendi kendisine bir teori yoktur. Sabırsızlıkla saptıkları yol, bir çıkmazdır. Bu çıkmaz, ters yüzü döndüklerinde yitirecekleri zamanı da ellerinden alacaktır. Yaşanılan ve tercihlerle ortaya çıkan olayların kesinliğine karşılık, teorinin ilk elde yetiştireceği cevabın değişebilir oluşu, bu kimseleri zıvanadan çıkarsa da, girdikleri çıkmazdan kolay kolay çıkamayacaklardır.

Teoriyi, her zaman ve her yerde, tartışılmaz, hazır, nerede ise «evrensel» cevapların bir listesi olarak almışlardır. Uygulamaların bir zaman ve yer birliği ile, teoriye uzantı verdiğini görmemiş, yada görmek istememişlerdir. Bu en azından bir yanılsama, bunun bir adım ötesinde de bilinç verilecek sınıflara ilişkin tutum bakımından da bir ihanettir. Soyut olarak sosyalizme ihapet, diye bir şey yoktur. Böyle bir yanılsamanın sakıncasını çoğaltan, bunun birçok kimselere, üzerinde hemen hiç durulma fırsatı verilmeden ve hemen kabui ettirilme yolu ile yaygınlaştırılmasıdır. Bu niceliğin giderek ne türlü niteliklere yol açacağı, şimdiden varılan karışıklıkta apaçık belli oluyor.

Devleti somut olarak belirtmek

Teoriyi bu biçimde ele almak, iki görünüşle ortaya çıktı:

1. Önce, doğrudan doğruya ve teorilerin kuruluşunu ortaya koyan ana verilerde, bu teoriye aykırılaşan tekil tutumları yaygınlaştırdı. Böylece teorinin gerçek verilerinin hızı ve sıvrılığı, kesildi ve budandı.

Sonuç, dış denemelerin gerçekleştiği koşulların açıklanmasını sağlayan dinamik, bizim kendimize özgü dinamiklerimizle aynılaştırılarak, teori — eylem ve eylem — teori tartışmalarında örnek ve kalıp diye alındı, bilgiçlik eden köçümseyici sözde aydın türünü ileri itti.

2. Sonra da, bunun bir tepkisi olarak, bilimsel araştırma ve çalışmalarda hep ukalalık aramak gibi, güvensiz, bağnaz, geri kafalı ve ahmakça bir davranışa sapıldı.

Bunun sonucu da, karşılıklı elde edilemeyen bir eylemcilik uçurumuna itilen kimselerin, maddeci dialektik ve tarihsel maddencilik verileri ile aralarının, artık buna sebep olanlarca kolay birleştirilemeyeceğidir.

Oysa, teoriyi şematik bir mekanikliğe araç olarak kullanmaya, hiç kimsenin hakkı yoktur. Onun, gerçek bir eylem kılavuzu olması, böyle bir yanıltıyı yaratıp üzerinde çöreklenmeleri için sebep olamaz. Öncelikle de, başlıca sorun'un iktidar ve onun kuruluşu olduğu bir konuda, teorinin kazandıracağı açıklığı hazırlıksız bir şematiklik ile değış tokuş etmek, şimdiki kadar hep yapılagelen bir yanlış olduğu için, bunun üzerinde dikkatle durmak gerekir.

Bu konu, bizi, doğrudan doğruya Devlet hakkındaki teorik açıklamaları yapmaya yönleltecektir. Esasen, buraya kadar teorik sapmaların kaba çizgilerini verirken de, bu yöneltide bulunuyorduk.

Devletin, toplumdaki düzen görevi, ya da buna göre örgütleniş bir takım şartlarla ortaya çıkar. Bu şartlar, özellikleri olan şartlardır. Görevinin de, örgütlenişinin de özel şartlara bağlı bulunuşu, bu şartların nelerinde, ne gibi düzeylerde gerçekleştiği konusunda, Devlet olgusu açısından çok önemlidir. Çünkü Devlet sıradan ve genel bir olay değildir. Bu şartlar ve düzeyler arasındaki ilişki, onların da arasında bir bağlılığın ve nedenselliğin varlığını açıklar. Gene bu şartlar ve düzeyler, bir toplum içinde oluştuğuna göre, Devlet ile toplumu karşılıklı bir oluşa iten bir durum vardır, kısacası.

Siyasi Eylem Ve Devlet Üzerine

Mehmetcan KÖKSAL

Marksist teorinin kesinlikle ortaya koyduğu bu gerçeği doğrulamak için, olayların arasındaki ilişkiyi Devlet bakımından da, toplum bakımından da ayrıca somutlaştırmak gerekir.

Siyasi eylemin amacı iktidar

Devleti somut olarak belirtmek için, onun dış görünüşünü tesbit etmeliyiz. Bu ise, gene Devlette yukarıda işaret ettiğimiz, özel olarak görünen düzeylerin ortaya konmasına bağlıdır. Devlete düşen eylemlerin neler olduğunu sıralayabiliyorsak, bu düzeyleri de ortaya koyabiliyoruzdur. Nitekim:

- A. Devlet, teknik ve iktisadi eylemleri, iktisadi düzeyde gösterdiği gibi,
- B. Sırf siyasal eylemleri, sınıfların siyasal mücadelesinde ve ona ait düzeyde,
- C. İdeolojik eylemleri de, ideolojik düzeyde gösterecektir.

Bu üç sıradaki eylemler ve düzeyler birbirleriyle sıkı sıkıya ilişkili olduğu halde, bunların bazısının ele alınıp bazısının göze alınmaması ile, bugün hep adı tekrarlanan «siyasal eylem» soyut ve eksik kalmakta, ya da bırakılmaktadır. Bunda, teori karşısında eyleme ağırlık tanıyanların büyük sorumluluğu vardır.

Ancak, bu işaretlenen sıraların arasındaki sıkı ilişkiyi, birbirlerini ortaya koymak ve organik bir bağımlılık demek olan dialektik ilişkiden ayrı bir anlamda almak gerekir. Eğer, bu üç ayrı eylem ve düzey arasında dialektik bir ilişki arıyorsak, bunu ancak «siyasal eylem» ve «ona ait düzey» ile, diğerleri arasında bulabiliriz. Devlet bakımından, eylemleri arasında birliği kuracak nitelik, siyasal eylemi somutlaştıran olaydır. Bu da, sınıflar arasındaki siyasal mücadeledir. Bunun, bir başka deyim ile söyleniş de, «iktisadi» ve «ideolojik» eylem ve giderek düzeyin, «siyasal» eylem ve düzeye oranla daha değışken nitelikli oluşudur.

Devletin bu konuda, siyasal eylem ve düzeyde, topluca bir etkinliği vardır:

Bu etkinliği somutlaştıran, siyasallığın, bütün bu değışkenlerde bir belirginlikle ortaya çıkışıdır. Bunun için de Devlet, siyasal mücadelenin özneli ile tanımlanacak ve tanımlanmak gerekecek toplumsal bir örgütlenmedir. Çünkü, Devlet, «sınıflara ayrılmış bir toplum» ile ilgili bir oluştur. Devlet, bir topluma dışarıdan kabul ettirilmiş bir güç olamaz, olmamıştır da.

Böyle olunca, bir toplumun sınıf yapısına ilişkin çözümlemelerin, gerçekçi olmasında büyük bir zorun vardır. İktidarla, karşıt iktisadi çıkarları bulunan sınıfların arasındaki siyasallaşan mücadele, bu açıdan açıklanınca, «egemen sınıf» sorunu da bir açıklık kazanmış olacaktır. Egemenlik, siyasallıktan hiç bir olanakla ayrılmayacak bir dinamiktir. O halde, sınıfla siyasal mücadele, onunla da iktidar arasında bir sıralanış vardır.

Teorinin kazandıracağı açıklık

Bundan hareketle varılacak sonuç, siyasal eylemin son hedef olarak iktidarın alınması diye yürütüldüğüdür. Siyasal eylem, iktidarı amaçlar (Marx'ın Bolte'a 29 Kasım 1871 tarihli mektubunda da, işçiler bakımından belirttiği bu idi). Böyle olunca, iktidar elde edildikten sonra, Devletin, tek başına bir teknik ve iktisadi eylemi, yada görevi olamayacağı gibi, gene tek başına bir ideolojik ve bir siyasal eylemi veya görevi de yoktur. Eylem, yada görev olarak Devlete düşen, kendisine ayrılmış yerde veya kendisinin kazandığı yerde topluca bir eylem, yada görevin varlığıdır. Gene bu bakımdan Devlete düşen, bu topluca eylem veya görevin, sırf siyasal olan değışkenlere uydurularak yukarıdan aşağıya değıştirilmesidir.

Engels'in Anti — Dühring'te üzerinde durup da, tek başına da olsa kendisi ile yetinilmek gerektiğini ileri sürdüğü, siyasal egemenliğe dayanan eylem ve görev de, bundan başka bir şey değildir. Toplumsala yerini siyasala aldığı yerde, artık egemenlik ve Devlet vardır.

1905 KANLI PAZAR'I

V. I. LENİN

II

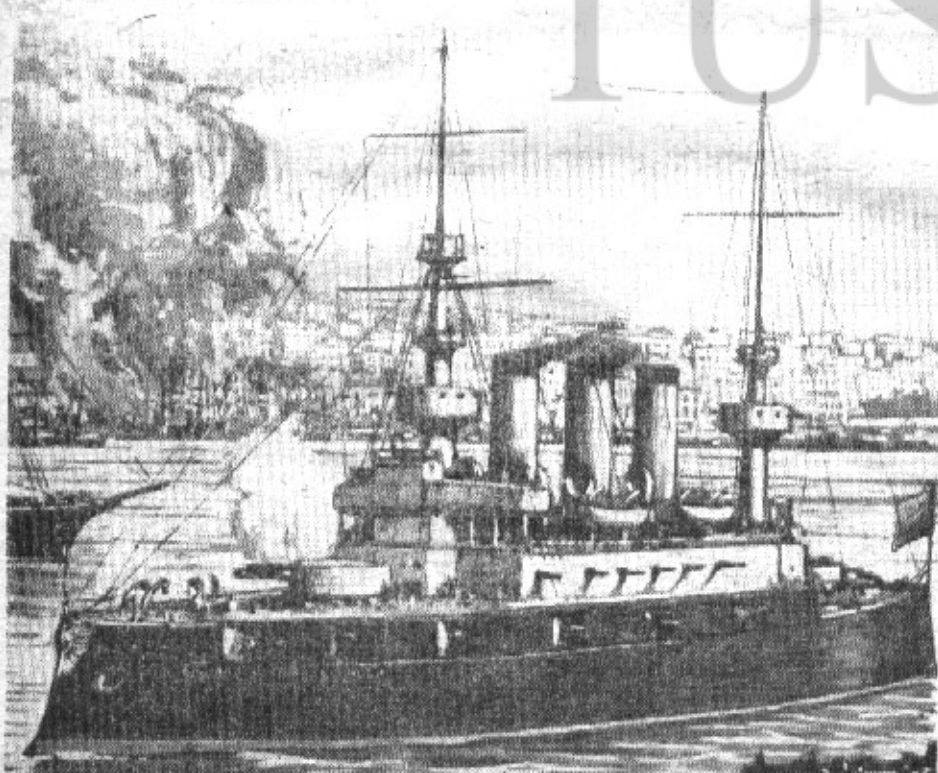
1905 ile 1825 Aralıkçılarının isyanını karşılaştırmak ilginç olacak. O zamanlar siyasal hareketin önderleri aşağı yukarı tümüyle subay sınıfından, özellikle kişizde subaylardandı. Napolyon savaşları sırasında Avrupa'daki demokratik fikirlerle ilişkiye geçmişler, etkilenmişlerdi. O sıralar daha serf durumunda olan asker kütlesi pasif kaldı.

1905 tümüyle değişik bir görünüm sunar. Subayların davranışı çok az bir ayrıcalıklı, ya burjuva liberal reformcusu ya da açıkça karşı-devrimci idi. İsyanların kökeni asker üniforması içindeki işçi ve köylülerdi, bu bir halk hareketiydi. Rusya tarihinde ilk kez sömürülen çoğunluğa yayıldı, ama diğer yanda kitleler inat ve kararlılıktan yoksundu, çabucak güvenme hastalığına tutuluyorlardı. Ayrıca asker üniforması içindeki devrimci Sosyal-Demokrat işçiler, örgütlenmeden ve öncülüğü kendi ellerine geçirip, ordunun başında yer alarak hükümete karşı çıkışı oluşturma yeteneğinden yoksundular.

İstedikimizden daha yavaş olsa bile, bu iki yanlışın, kapitalizmin genel gelişimi ve şimdiki savaş tarafından kesinlikle yok edileceğini söylemek isterim.

Rus devrim tarihi bütün olgularıyla, 1871 Paris komünü gibi, milli ordunun bir bölümünün diğerine karşı yürüttüğü başarılı kavga olmadıkça militarizmin hiçbir zaman yenilip yokedilemeyeceğini kesinlikle öğretmiştir. Militarizmi yalnızca ortaya sermek, kötülemek, eleştirip deliller göstermek yerinde değildir, zararlıdır. Askerliğin rolünü reddetmek budalacasına barışçılık olur. Proleteryanın devrimci bilincini en yüksek düzeyde tutmak, en iyi öğelerinin halk arasındaki mayıa doruğuna vardığında devrimci ordunun başına geçebilmesi için, alışılmış biçimin dışında somut olarak yetiştirmek görevimizdir.

1905 Devriminde bahriyelilerin ayaklanmasıyla ismi tarihe geçen Ünlü Potemkin Zırhlısı

Herhangi bir kapitalist ülkedeki günlük deneyler de bize bunun aynısını öğretmektedir. Deneyler böyle bir devlette her «küçük» buhranın, büyük bir buhranda yer alacağı kesin olan geniş savaşın tohumlarını, ve minyatür unsurlarını taşıdığını bize gösterir. Örneğin, kapitalist toplumda grev küçük bir buhran mıdır, değil midir? Prusya içişleri bakanı Bay Von Puttkamer ünlü açıklamasını yaptığında haklı değil miydi; «Her grev devrimin hidra-başını ortaya kor.» En barışçı, en «demokratik» kapitalist ülkelerde bile grevler sırasında askeri birliklerin çağırılması, büyük bir buhranda olguların nasıl işleyeceğini göstermiyor mu?

Hareketin Zirvesi

Rus devrim tarihine dönelim. İşçi grevlerinin bütün ülkeyi nasıl karıştırdığını, sömürülenlerin en geniş ve en geri tabakası köylüleri nasıl harekete geçirdiğini, asker ayaklanmalarının nasıl eşlik ettiğini gözönüne sermeğe çalışacağız.

1905 güzünde hareket doruğuna ulaştı. 19 (6) Ağustos'da Çar halkın temsil edilmesi için başlangıç olan bildirisini yayınladı. Maskaraca küçük sayıda küçük seçmeni kucaklayan bir oy sistemine dayanan, Bulıgın Duması adı takılan bu ilginç «parlamento»ya yasama için değil yalnızca öğüt verici güç olarak yer vermişti.

Burjuvatar, liberaler, oportünistler çarın korku içinde iki eliyle verdiği bu «arımadan»ı kaptırmaya hazır. Bütün reformistler gibi 1905'dekiler de, reform ve özellikle reform için verilen sözlerin yalnızca bir gayeye yönelmediğini anlamadılar: Halkı yatıştırmak, dev-

1905 Devriminin değerlendirilmesini ve eleştirisini yapan Lenin

rimci sınıfı durmağa zorlamak ya da en azından kavgasını gevşetmek.

Rus devrimci sosyal-demokrasisi Ağustos 1905'de bağışlanan aldatıcı anayasasının perçek yapısını çok iyi anladı. Bir an duraklamadan, «Kahrolsun Danışman Duması, Dumayı Boykot, Kahrolsun Çarçı hükümet, Bu hükümetin yıkılması için devrimci kavgaya devam, Çarı istemiyoruz, Devrimci geçici bir hükümet Rusya'da yaşamada bulunan halk meclisini ilk ağızda toplamalı,» sloganlarını yaymasının nedeni budur.

Bulıgın Duması'nın hiçbir zaman toplanamaması Sosyal demokratların haklı olduğunu doğruladı. Daha toplanmadan devrimci dalgı süpürdü altı. Bu fırtına seçmen sayısında önemli artış sağlayan, Dumanın yasa yapıcı niteliğini kabul eden yeni bir seçim yasasının çıkarılması için çarı zorladı.

Ekim ve Aralık 1905 Rus devrim dalgasının en yüksek noktasıydı. Halkın devrimci gücü daha çok açıldı. Grevlerin içerdiği insan sayısı -Şubat'ta 440.000- Ekim 1905'de yarım milyon üstüne ulaştı. Yalnız fabrika işçilerini kapsayan bu sayıya yüzbinlerce demiryolu işçisi, posta-telgrafta çalışanların eklenmesi gereklidir.

Genel demiryolu grevi demiryolu trafiğini durdurdu, son derece etkili olarak hükümet gücünü felce uğrattı. Barış dönemlerinde genç kufaları bilgi profesör akıllılığıyla şaşkına döndürüp, burjuvaların uysal uşaklarına dönüştürmek için kullanılan üniversitelerin, konferans salonlarının kapıları ardına kadar açıldı. Binlerce işçi, zanaatçı, kamu işçisinin siyasal sorunlarını açıkça, özgürce tartıştığı toplanma yeri görevini gördüler.

Basın özgürlüğü kazanıldı. Sansür tümüyle işlemez oldu. Yayımcılar yetkililere kopya göndermedi, yetkililer de buna karşı tedbir almaya kalkışmadı.

Rus tarihinde ilk defa St. Petersburg ve diğer kentlerde devrimci gazeteler özgürce yayınlandı. Yalnız St. Petersburg'da tra-

50.000 ile 100.000 arasında değişen üç tane günlük Sosyal Demokrat gazete yayımlanıyor-du.

Proleterya, hareketin başında yürüdü. Harekete devrimci bir eylem biçimiyle 8 saatlik işgünü elde etmek için başladı. St. Petersburg proleterlerinin döğüş sloganı «8 saat işgünü ve silah!..» idi. Durmadan artan işçi kütlesi devrimin geleceğinin silahlı bir mücadele ile belirleneceğinin farkındaydı.

Kavga coşkusu içinde, bütün fabrikalardan gelen delegelerin toplanmasından oluşan özel bir kütle örgütü, ünlü İşçi Delegeleri Sovyeti biçimlendi. Rusya'nın bir çok kentinde, İşçi Delegeleri Sovyetleri gittikçe daha çok geçici devrimci hükümet, ayaklanmanın önder ve örgenleri rolünü oynamaya başladı. Asker ve denizci Sovyetlerinin örgütlenmesi, işçi delegeleri Sovyetleriyle bağlanması için çabalar harcandı.

Rusya'nın bir çok kenti bir dönem için, küçük yöresel «Cumhuriyetler» üstüne deneyler edildi. Devlet yetkililerinin görevlerine son verildi, işçi delegeleri sovyetleri işlerle yeni devlet yetkisi olarak görev gördü. Ne yazık ki, bu dönemler öylesine kısa, «zaferler» öylesine güçsüz, öylesine yalıtılmıştı.

Köylü hareketi 1905 güzünde daha da büyük çaplara ulaştı. Ülkedeki Uyezds'lerin üçte birinden çoğu köylü isyanlarından ve gerçek köylü ayaklanmalarından etkilendi. İkibinden çok malikane köylülerce yakıldı, yağmacı kişizadelerin halkın elinden aldığı ürünler bölüşüldü.

Ne yazık ki, bunlar yeterince kusursuz yapılmadı, köylüler toplam kişizade mallarının onbeşte birini, geniş feodal toprak mülkiyeti utancını Rusya'nın yüzünden silmeleri için yoketmeleri gerekeni yalnızca onbeşte birini, yok ettiler. Ne yazık ki, köylüler öylesine dağılmış, birbirlerinin eylemlerinden yalıtılmış, örgütlenmemişlerdi. Devrimin yenilmesinin temel nedenlerinden biri burada uzanmaktadır.

Devrimi hazırlayan 1905 koşulları yukarıdaki fotoğrafta açıkça görülmektedir.

Milli Hareketler

Rusya'nın ezilen halkları arasında birden ulusal kurtuluş hareketleri alevlendi. Rusya nüfusunun yarısından fazlası, yaklaşık olarak beşte üçü (tam olarak % 57) ulusal baskı konusuydu. Ana dillerini kullanma hakkından bile yoksundular, zorla Ruslaştırılıyorlardı. Örneğin, Rusya'da on milyonları bulan müslümanlar çabucak cezalandırılan bir Müslüman Birliğinde örgütlendiler. Her çeşit örgüt fişkiriverdi, bir anda büyük oranda büyüdüler.

Dinleyicilere, özellikle gençlere Rusya'daki ulusal kurtuluş hareketlerinin işçi hareketleriyle aynı anda ilintili olarak yükselişine örnek vermek için aşağıdaki olaydan sözedeceğim.

Aralık 1905'de yüzlerce okuldaki Polonyalı çocuklar bütün Rusça kitapları, resimleri, çarın resimlerini yaktılar. Rus öğretmenlere ve Rus okul arkadaşlarına «Defolun: Rusya'ya döün.» diye bağırarak saldırdılar, kovaladılar. Ortaokuldaki Polonyalı öğrenciler diğerleri arasında aşağıdaki talepleri öne sürdüler:

- 1) Bütün ortaokullar, işçi delegeleri Sovyetlerinin denetimini altında bulunmalıdır.
- 2) Öğrenci ve işçilerin ortak toplantılarının okul binaları içinde yapılması...
- 3) Ortaokullarda gelecekteki proleterya Cumhuriyeti üyeliğinin simgesi olarak kırmızı gömlek giyilmesine izin verilmesi, vb...

Eylem dalgası yükseldikçe, karşı-eylem de devrime karşı düşüş için daha gayretli ve kararlı donandı. 1905 Rus Devrimi, Karl Kautsky'nin 1902'de Sosyal Devrim ve Sosyal Devrimin Yarımı adlı kitabında yazdığı gerçeği doğruladı. (O zamanlar tam bir devrimci Marksist olup, şimdiki sosyal - şovenizmin, oportünizmin şampiyonu değildi.) Aşağıdakileri yazmıştı:

«Gelecek devrim... Hükümete karşı kendinden bir ayaklanmadan daha değişik olacak, daha çok bir içsavaşa benzecektir.»

Olan tümüyle budur: Şüphesiz yaklaşan Avrupa devriminde de bu olacaktır.

Yüz kentte 4.000 kişinin öldürüldüğü 10.000 kişinin sakatlandığı hesaplanmıştır. Batı Avrupa'nın en özgür, Cumhuriyetçi ülkelerinin burjuvaları ise, utanmazcasına girişimleri, özellikle çarizmin mali dayanağı olmaları ve dış sermayenin Rusya'yı emperyalist sömürüsü ile «Rus Gaddarlığı» üstüne ikiyüzlü sözlerini beraber yürütebiliyorlardı.

1905 devrimi doğuna Aralık Moskova ayaklanmasıyla ulaştı. Bir küçük baş kaldırıcı kalabalığı, adını korsak, örgütlenip şikahlanmış işçiler -8.000 kaddardılar- Çarlık hükümetine dokuz gün direndiler. Hükümet Moskova garnizonunu sürmekten çekindi. Tersine kapıların ardında kilifli tutuldular. Ayaklanma ancak Semenovsky alayı St. Petersburg'dan getirildikten sonra bastırılabilirdi.

Burjuvalar Moskova ayaklanmasını yapaylıkla nitilemek ve alayla karşılamak istedi. Almancada «bilimsel» denen yazın, örneğin, sayın Prof. Max Weber Rusya'daki siyasal gelişim üstüne olan geniş kitabında Moskova ayaklanmasını bir «putsch» (darbe) olarak tanımladı. Bu «çok bilmiş» sayın Profesör, «Lenin grubu ve Sosyalist Devrimciler uzun süredir bu anlamsız ayaklanma için hazırlanıyorlardı» diyor.

Zamanım bitti bitecek, dinleyicimin sabrını kötüye kullanmak istemiyorum. Bununla beraber devrimin en önemli özelliklerini ana hatlarıyla verdim sanırım -sınıfsal niteliği, yürüten güçler ve mücadele yöntemleri- çok büyük bir konu kısa bir konferansta ne kadar dolgun verilebilirse...

Dünyadaki önemi

Rus devriminin dünyadaki önemi konusunda birkaç kısa söz.

Rusya coğrafya, iktisadi ve tarih açısından yalnız Avrupa'yı değil, Asya'yı da ilgilendirir. Bunun için, Rus devrimi yalnızca Avrupa'nın en gerl, en büyük ülkesini harekete geçirip, devrimci bir proleteryanın öncülüğünde devrimci bir halk yaratmayı başarmamıştır.

Bundan daha çoğu başarılmıştır. Rus devrimi bütün Asya'da bir hareketin doğmasına yol açtı. Türkiye, İran ve Çin'deki devrimler 1905'in bıraktığı derin izleri doğruladı, bu etki yüzlerce milyon insanın ileriye yönelik hareketinin onlenemzliğini ortaya koydu.

Rus devrimi dolayı olarak batıdaki ülkeleri de etkiledi. Çarın anayasa bildirisinin 30 Ekim'de Viyana'ya ulaşmasını, Avusturya'da genel oy hakkının kesin kazanılmasında büyük rolü olduğu unutulmamalıdır. Avusturya Sosyal Demokrat partisi kongresinde yoldaş Ellenbogen -o zamanlar sosyal-şovenist değil, yoldaş- Siyasal grev üstüne raporunu okurken yeni haberleri bildiren bir telgraf getirildi. Tartışma durdu. «Yerimiz Sokaklardır» bağırışları Avusturya Sosyal Demokrasinin delegelerinin toplandığı salonda çınliyordu. İzleyen günler Viyana'daki korkunç sokak gösterilerine, Prag'daki barikatlara tanık oldu. Avusturya'da genel oy hakkı zafeti elde olundu. Bu geri ülkedeki olayların, ilişkilerin, mücadele yöntemlerinin Batı Avrupa'daki ilişkilerle çok az benzerliği olduğunu, bunun için çok fazla pratik önem taşıyanıyacağını öne sürerek Rus devrimine karşı çıkan Batı Avrupa'lılara sık sık rasthyoruz.

Bundan daha yalın bir fiki olamaz.

Yaklaşan Avrupa devrimindeki kavgalardaki biçimlerin, fırsatların Rus devriminin kalıplarından birçok konuda değişik olacağına şüphe yok...

Gene de, Rus devrimi, sözcüğün proleter niteliğinden dolayı gelmekte olan Avrupa devrimini için bir prologdu. Şüphesiz, bu devrim tek başına daha derin özlü bir proleter devrimi; içerik olarak da proleter sosyalist devrim olabilir. Ayrıca bu yaklaşan devrim, insanlığın yalnız serf kavgalar, iç savaşlarla kapitalist boyunduruğundan kurtulabileceğini daha iyi göz önüne serecektir; diğer yandan, yalnızca sınıf bilincine varmış proleterler, sömürülen geniş çoğunluğun öncüleri olabilir ve olacaktır.

Avrupa'da şimdi süren mezarımsı saskınlık bizi aldatmamalı. Avrupa devrimle yükümlüdür. Emperyalist savaşın yarattığı dehşet, zor hayat koşullarının doğurduğu elemier her yerde devrimci bir ruhu oluşturmakta; hakim sınıflar, usakları ve hükümetleriyle burjuvazi ancak korkunç karışıklarla kurtulabilecekleri, karanlık bir dar hogaza gittikçe daha sürüklenmektedirler.

1905'de Çarist hükümete karşı proleteryanın öncülüğünde demokratik bir cumhuriyete ulaşmayı amaçlayan halk ayaklanması gibi, gelecek yıllar Avrupa'da da salt bu yağmacı savaş yüzünden, finans kapitalin gücüne, bankalara kapitalistlere karşı proleteryanın öncülüğünde halk ayaklanmalarına yolaçacaktır. Bu karışıklıklar, burjuvazinin sömürüsü sosyalizmin başarıyla sona ermedikçe bite-miyecektir.

Biz, yaşlı kuşak bu gelen devrimin son kavgalarını görece kadar yaşamıyabiliriz. Ama İsviçre ve dünyada sosyalist hareket içinde böylesine güzel çalışan gençlerin yalnız düşü-mekle kalmayıp, yaklaşan pro-eter devrimiyle başarıya ulaşacaklarını büyük umutla söylö-yor, inanıyorum.

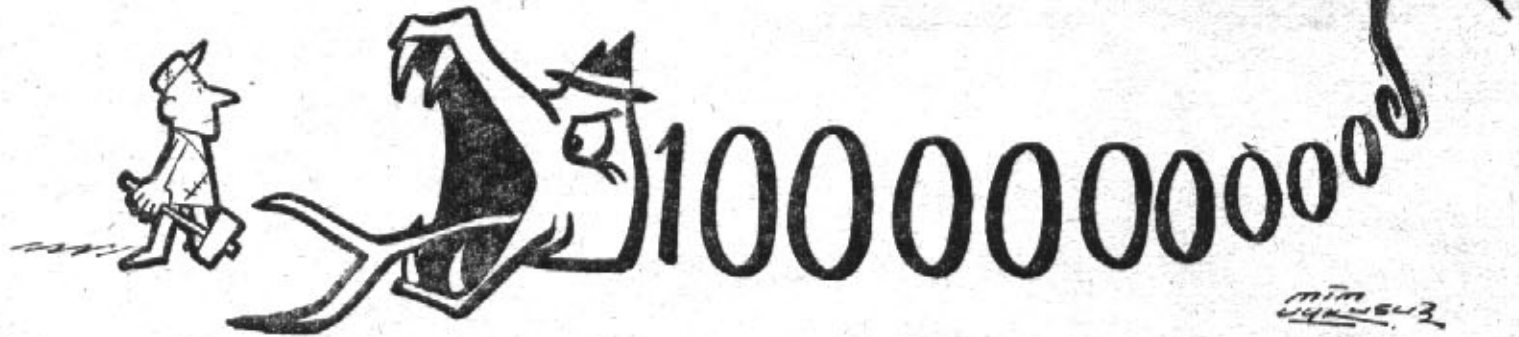
Ocak 1917

(Çev.: Mehmet ZARALI)

— SON —

Bugün devrimcilerin üzerinde durması ve açıklık getirmesi gereken konulardan biri de, Türkiye'deki burjuvazinin yapısıdır. Emperyalizmle bütünleşen kapitalizmin ülkedeki gelişimi, tekeli sermayenin güdümünde olmaktadır. Bu yerli tekeli sermaye (finans-kapital), aynı zamanda dünya emperyalizminin bir parçasıdır. Bugün bankacılık ve sigortacılık alanlarında ve temel sanayi dallarında tekeli sermaye hakimdir. Bankalar ve holdingler yoluyla yabancı sermayenin ortaklığı, temsilciliğini yapmakta olan bu gruplar bir yandan politik alan hakimiyetlerinde tutarken, öte yanda montaj sanayii yatırımlarına yönelmekte, ülke kaynakları ısrat edilmekte, monopolilere aktarılmaktadır. Bütün küçük üreticiler (tarım-şehir) banka sermayesinin pençesine düşmüştür. Aynı gruplar dış ticareti de kontrol etmektedir. İşçilerin ve küçük burjuvazinin tasarruflarına el atma meselesi, holdingler arası kavgayı kızdırmıştır. Öte yandan, bu ahtapotun Anadolu'daki kollarının, kendi beyinlerine karşı çıkma çabaları yenik düşmüştür. Türkiye'de burjuvazi ve kapitalizmin meselesinin açıklığa kavuşması, devrimci kavramın daha somut ve sağlam temellere oturmasına, düşmanın niteliğinin ryce belirlenmesine yardım edecektir. Bu konuda araştırmaları ve konuşmaları sürdürüceğiz. Bu sayıda Türkiye'de burjuvazi, finans-kapital meselesine ilk eğilenlerden Dr. Hikmet Kıvılcımlı ile yaptığımız konuşmayı yayınlıyoruz.

Kıvılcımlı, "Burjuvazi,, üstüne konuşuyor

● Türkiye'de genellikle emperyalizmden, «Dışsal bir güç» olarak söz ediliyor. İç alanda ise, yerli finans-kapital konusunda durulmuyor. Çoğunca soyut «milli burjuvazi», «komprador burjuvazi» kavramlarından söz ediliyor. Siz Türkiye'de sermayenin tekeli eğilimine en erken dikkati çekenlerdenseniz. Bu konunun eksik bırakılması, devrimci mücadelenin dayanacağı stratejik ve taktik temelleri zayıflatmayacak mıdır?

— Sol ağzların alışkanlığı, Birinci Kuvayımillie günlerinden kalmazdır. O zaman, Birinci B.M.M. bildirisindeki ve Mustafa Kemal'in söyleyilerindeki deyimle, Türkiye, kendine saldıran «Kapitalizme ve Emperyalizme karşı» savaşıyordu. Bu emperyalizmin özü olan Finans-Kapital Türkiyenin yalnız dışında sanıldı. Yanlış en «Keskin Sosyalistlere» dek yayıldı.

Finans-kapital, en kodaman kapitalistlerle emlak sahiplerinin kaynaştıkları tekeli şirket demektir. Bu tip şirketler, Batıdan önce (Kırım Savaşı'ndan beri) Türkiye'de kayıtsız şartsız egemen olmuşlardır. Batı'dan tek «ileri» olduğumuz alan, bu soysuzlaşmış tekeli kapital boyunduruğuna düşürülmemiz alanıdır.

O zamandan beri, kumpanyalar, Truva Atı gibi gelip içimize yuvalanmadıkça, dış düşmanlar Türkiye kalesini dışarıdan o denli kolay vuramazlardı. Bugün, içimizde 40 yıldır egemenleşmiş Finans-Kapital «yerli-milli» maskesiyle haydutluğunu yürütmeseydi, Amerika, böyle burunumuza üfürerek yüzlerce üssüne Atom-Mikrop-Kinya öldürücü silahlarını «Demokrasi» duman perdesi altında yerleştiremezdi.

«Milli Burjuvazi» ve «Komprador Burjuvazi» kavramları da, ne yazık ki, tercüme kokar. Özellikle Çin yazıları çevrildi çevrileli moda oldu. Anlamları?... Çoğu «Şairinin kar-

mında» kalıyor. «Milli» sözcüğü, zaten «Burjuvazi»nin yaratığıdır. Türkiye'de insanlar düne dek «Ümmetçi, Komprador'a türkçede, yabancı tercümanından gelme «Dragoman» dedenebilirlerdi. «Komprador» da, «Milli Burjuvazi» de artık «Yabancı Kapitalist», «Vahşi Burjuva» adını alır.

Belirttiğimiz gibi, o terimlerin birbirine karıştırılması, Türkiye'nin Sosyal Sınıf yapısını kavramamaya, dolayısı ile de Devrimci Mücadele Strateji ve Taktikini tekerleme yapmaya indirgemıştır. Komprador: Kapitalistlerin sömürge ve yarısömürge limanlarında Kontuar adıyla kurdukları alışveriş yerlerindeki ajanlarına verilmiş bir addır. Komprador bir 19 uncu yüzyıl kategorisidir. Üretim alanına el atamamış, sınırlı, iğreti bir ur gibidir. Mustafa Kemalce iktidardan kesilip atılvermiştir.

Finans-Kapitalist: 20 nci yüzyılda evrenselleşmiş bir ekonomik ve sosyal zümredir. Bütün üretim alanlarına tekeli egemen kılar. Ameliyattan sonra bütün vücudunu «metastaz» yapan, yavrulanmış kanseri andırır. Birinci Kurtuluş Zaferi Dragonmanların, Kompradorların İstanbul, İzmir gibi kozmopolit şehirlerin «Beyoğlu», «Frenk Mahallesi» gibi «parlak» semtlerinde alt, hatta yok edilmiş oldu. Gerçekte o «lokalize» (yani bir semtte sınırlı) ve «benimsen» (yani zalim, zararı sınırlı) ur, Türkiye'nin tüm ekonomisi ve üretim alanlarına sessiz sedasız ve metastazlarını yavrulayarak, en son sistem yaygın vurguncu Finans-Kapital kanserine kardı.

Sollarımız hâlâ onu Komprador saymakla küçültüyor, «İşbirlikçi» diye anmakla yüzeyde şirinlik muskası taktıkça tedavi edebildiklerine inanıyorlar.

● Yerli finans-kapitalle emperyalizmin bütünleşmesi üzerine açılımlar getirir misiniz?

— Birinci Kuvayımilliyeci atalarımız iyi niyetli, sağduyulu operatörlerdir. İzmir'deki «Frenk Mahallesi» kurtuluş ateşiyle yanarak kül oldu. «Saray», Beyoğlu'na bitişik Yıldız-

dan Çankaya'ya taşınca; Dragonmanların, Kompradorların köklerine kibrit suyu döküldüğünü umdular.

Hele Dragonman-Kompradorlar «Gaazi»ye Sulkaşlar ve «Şark İsyancıları» üzerine büsbütün sindirildiği zaman, ekonomik köklerinin yolunmasına da gidildi. «Yabancı sermaye»ye karşı «devletleştirme» kampanyası açıldı. Sermaye'ye «Yerli-Milli» etiketi takılmak önerildi. Bildiğimiz kumpanyalar saç-sakal kesen «Tebdili Kıyafet İnkılabı» ile sinekkaydı makajına uğratıldılar. Millet'in başına Mezar taşı dikercene bildiğimiz eski kumpanyaların sonlarına birer «TAŞ» (Türk Anonim Şirketi) kuyruğu eklendi. Milli ekonomi temellerimize hepsi kapılıp koyvo-rıldı.

Bu yaman «Devrim»den öylesine hoşlanıp coştuk ki, şimdi adını dü-yurtmadığımız: «imtiyazsız», «sınıfsız», «On Yılda Onbeş Milyon» yaratılık her yaşta» marşı ile bağırıp çığırıp çığırarak kaskılarımız çatladıydı. İçeride şirketler şirketleri, bankalar bankaları kovaladı. İç Ticaret, Dış Ticaretle kaynaştı. Takas, Klering, Kredi, Tahsis, Dostluk, Yardım, İnkılapçılık, Devletçilik, Medeniyetçilik, Batıcılık... derken döviz gerizlerinde, Seba Bentlerini aşındıran efsane saçanları gibi Uluslararası Finans-Kapital' ile Yerli Finans-Kapital ekonomisi temellerimizi delik deşik ettiler; birbirlerine ulaşan gizli ve karanlık yollarda (ayrıntıları «Girdin Derdinden» büyüktür: «Onu hiç anlamıyalım») buluşup, yanyana, cancana kuzusarması oldular.

● Yerli finans-kapitalin siyaset alanına yansımaları nasıl olmuştur?

— Genç Atatürk'ü, kutsal sözlerle zehiriyle acı dırtırmaksızın öldürmeyi ustaca beceren bu (Ulusal Arzulusal) Finans-Kapital (Mali Sermaye) tarikatçıları, İkinci Emperyalist Evren Savaşına girilirken, Almanya'dan Mısır'a, U.S. Amerika'dan Japon'a dek karşılıklı dalbusak örgütlemelerini sağladılar.

— Aman, Değişmez Önder Milli Şef'e sıkı tutunun, ve durmıyalım,

METAFİZİK YÖNTEM (Metafizik metod): Bugün yeryüzünde dünyayı anlamak, tanımak için iki yöntem vardır: a) metafizik yöntem, b) diyalektik yöntem.

Metafizik ve diyalektik sözcükleri tek tek felsefe dalı olarak da kullanılmaktadır. Biz burada yalnızca metafizik yöntemi ve diyalektik yöntemi açıklıyoruz. Ancak şunu da ekleyelim ki metafizik sözü idealist felsefeler, diyalektik sözü ise diyalektik materyalizm anlamına hatalı olarak kullanılmaktadır.

Metafizik yöntem, varlığı düşünceye indirgeyen idealizmin yöntemidir. Idealist felsefenin aracıdır. Metafizik yöntemin başlıca ayırdedici nitelikleri şunlardır:

□ Özdeşlik: «Olaylarda harekete karşı duraganlığı, değişmeye karşı özdeşliği tercih.»

□ Fenomenlerin (Bakınız, ANT, sayı 160) kesin olarak ayrılması ve içinde bulunduğu ortamdan soyutlanarak incelenmesi,

□ Fenomenleri sınıflara bölüp aralarında aşılmaz duvarlar var kabul edilmesi,

□ Zıtların karşılığı: Zıtlar, hiçbir zaman aynı fenomende bir araya gelemezler görüşü,

DIYALEKTİK YÖNTEM: Diyalektik materyalizmin yöntemidir. Metafizik yöntemin ilkelinin tersini öneren ve doğadaki gelişimlerden metafiziğin tersinin doğru olduğunu kanıtlayan yöntemdir. Diyalektik yöntemin başlıca ayırdedici nitelikleri şunlardır.

□ Diyalektik değişim: Duraganlığa karşı harekete, özdeşliğe karşı değişikliği kavrama.

□ Karşılıklı etki: Fenomenler birbirinden, özellikle içinde bulunduğu ortamdan soyutlanamaz, herşey diğer şeyler üzerinde az veya çok etkindir.

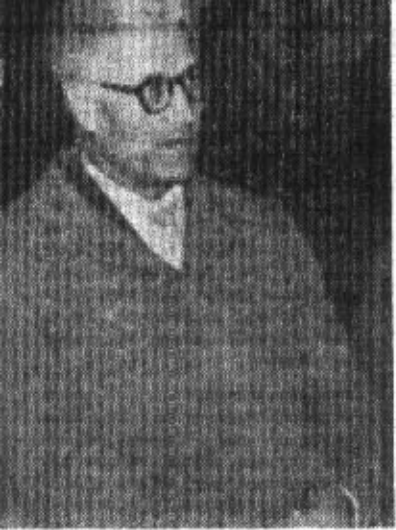
□ Çelişme: Fenomenler kendilerinin değişimlerini sağlayan çelişkilerini kendi içlerinde taşırlar. Her fenomende zıt güçler (tez ve antitez) bir arada bulunur (zıtların birliği).

□ Niceliğin niteliğe dönüşümü: Fenomende zıt güçlerin çelişmesi sürekli. Yavaş ilerleyen nitel değişimler birikerek nicel değişimleri doğurur. Her fenomen sürekli bir değişim yani sürekli bir hareketlilik içindedir.

Görüldüğü gibi diyalektik yöntem ile metafizik yöntem ilkeleri taban tabana zıttır.

Örneğin, «Böyle gelmiş böyle gider» sözü harekete değil duraganlığı savunan metafizik bir görüştür. «Böyle gelmiş, böyle gitmez» sözü, duraganlığı değil değişimi savunan diyalektik bir görüştür. Ve yine «tarik bir tekrardan ibarettir» sözü, harekete değil duraganlığı savunan metafizik bir görüştür.

Hikmet Kıvılcımlı Kimdir?

Dr. Hikmet Kıvılcımlı, 1318 (1902)'de Rumeli'de doğdu. Mütareke üzerine gönüllü kuvayımülliyeci yazılıp Aydın cephesinde, Çine Köprüsü'nde çarpıştı. Köyceğiz Kuvayımülliyeci Askeri Komutanlığı'na tayin edildi. 1341 yılında Tıbbiye'yi bitirdi. Basın hayatına 1919 yılında Menteşe Gazetesi'yle başladı. 1922-25 yılında kurulan Marksizm Biblioteği - Tarihi Maddecilik Kütüphanesi adlı yayın serilerinde başlıca şu tercüme ve telif kitapları çıktı: Gündelikçi İş ve Sermaye, Edebiyat: Cedide'nin Otopsi, Karl Marx'ın Felsefesi ve Sosyolojisi, İnkılapçı Münevver Nedir?, Karl Marx'ın Ekonomi Politikası ve Sosyalizmi, Türkiye İşçi Sınıfı'nın Sosyal Varlığı, Emperyalizm: Geberen Kapitalizm, Marksizm Kalpazanları Kimlerdir?, Marx - Engels: Hayatları, Marx'ın Kapital'i (Birinci Kitap)...

1937 yılı Günün Meseleleri Serisinde: Demokrasi: Türkiye Ekonomi ve Politikası... 1954 yılı Vatan Partisi yayınlarında: Gerekçe, Program ve Tüzük... 1957: Siyasetimiz... 1953: Fetih ve Medeniyet... 1955: Soğan Ekmeğin Kongresi... 1960: Milli Birlik Komitesi'ne İki Açık Mektup, Layihâ... Anayasa Projesi...

1965 yılında kurulan Tarihsel Maddecilik Yayınları serisinde çıkan son kitaplar: Türkiye'de Kapitalizmin Gelişimi, Kuvayı Milliyeçiliğimiz ve İkinci Kuvayı Milliyeçiliğimiz, Tarih-Devrim-Sosyalizm, İlkel Sosyalizmden Kapitalizme Birinci Geçiş, İngiltere: Karl Marx'ın Özel Dünyası...

Dr. Kıvılcımlı, düşün hayatında olduğu gibi, eylem alanında da mücadele etmiş, yıllarca hapislerde yatmış bir sosyalisttir. 1960'tan önce Vatan Partisi'ni kurmuş ve bu yüzden de tutuklanmış bulunan Dr. Kıvılcımlı, halen çeşitli dergilerde mecmueleri ve yazılarıyla sosyalist mücadeleye katkıda bulunmaktadır. Dr. Kıvılcımlı, halen T.D.C.F. üyelerine eğitim semineri yapmaktadır.

düğeriz. Biz bize benzeriz. Ne mutlu
türküm kürküm diyene!

... gibi sloganlarla, Hitler'in: «Tek Führer, Tek Parti, Tek Vatan» ilkellerinde: «Sosyalizm nerede görürsen ez b» bayrağını Çörcil'in, Ruzvelt'in bile başına dikmeye yelten-diler. Savaş biter bitmez, ilk işleri, «Değişmez Milli Şifai petrol kralları-nın müslüman «ahaketi» ile sünnet edilmiş «Demokratik»na çiğnetmek oldu.

O gün, bu gündür, Millet'in san-cısı tuttukça, Aspirin-Bayer'e para-lel Menderes - Bayar gidiyor, Gü-müşpala-Demirel geliyor. Sayın İ. İnönü bile: «Bu gidiş iyi gidiş: gideriz, geliriz, bu ne güzel Parlatmenter Cici Palavra Mantar Demokrasi!» yollu ağıtlar okuyabiliyor. Finans-Kapital her üniversiteli genç kur-gunladıkça biz de «Aşırı sağ» gibi yumruğumuzu kaldırıp «Aşırı Sol»a indiriveririz. Emperyalist Dünya güllük gülistanlık kesilir!

● Türkiye'de geleneksel Os-manlı yapısından Cumhuriyete geçişte Devlet kadrolarının tekelci gruplarla ilintileri ne olmuştur? Devlet kapitalizminin tekelci gruplarla ilişkilerini açıklar mısınız? Bürokrat ka-pitalizm, bürokrat burjuvalar kavramlarını açar mısınız?

— Birinci Milli Kurtuluş Savaşı-mız, bir 20 nci yüzyıl devrimi ol-makla birlikte, tarihsel gelenek-gö-reneklerimizin etkisiyle, sosyal yapı-mıza uygunca bir Tarihsel Devrim

nitelikleri ve paralellikleri göster-mekten geri kalmadı.

Milli Kurtuluş kahramanlarımız, Tarihsel Devrimlerin Muzafer Fa-tihleri durumuna girdiler. «Memle-kef'i ve «Devleti Kurtarımlar, ister istemez «kurtarılmış» değerler üze-rinde, Osmanlı «Sahibi! Arzı Top-rağın koruyucusu» denli olağanüstü yetkiler benimsediler. Öylesine ki, Devlet'e ve Memleket'e doğru bil-dikleri en iyi biçimleri verebilmeye çok uğraştılar. Bu onların «Kılıçları-

nın hakkı» idi. Hepsı kılıçlarının hak-larını paylaştılar.

Amaçları şu oldu: Memleketi ve Devleti zengin etmek! Düz mantığa göre, zenginlik ya vardır: o zaman fukaralık yok olur; yahut yoktur: o zaman fukaralık olur. Diyalektik gerçeklikte ise, tersine: Zenginlik ancak ve yalnız fukaralık bulunan yerde olur. Netkim, «Memleketi» zenginliğin artması, fukaralığın az-ması ile atbaşı bir gitti. Devletin zenginleşmesi de, zenginlerin Dev-leti almasını gerektirdi.

O zaman Devleti elinde tutan muzafer Fatihler, bal tutan parmak-larını yalamamazlık edemediler. İri Burjuvalar ile iri Burjuva ay-dınları arasında maddecil, moral değıştokuşlar oldu. Bu alışverişin pül noktası, ünlü Devletçiliğimiz idi. Devletçiliğimiz, modern Finans-Kapitalizm ile Antika-Tefeci-Bezir-ganlık arasında işletilen «aşgari müş-terekti». «Bizi bize benzetem» herşey-imiz: Devlet Kapitalizminiz, Bü-rokrat Burjuvalarımız, o (Modern+Antika) egeçen sınıflar kaynaşması altında gelişti.

● Türkiye'de tekelci sermaye yeni gelişimler göstermekte. Bir yanda subay holdingleri kurularak geleneksel ilericilik tutumları olan gruplara el atıl-mak isteniyor. Diğer yanda «halk kapitalizmi» teraneleriyle küçük tasarruflara, işçi tasarruflarına el atılıyor, tekeller, holdingler savaşı kızışıyor. Finans kapital ve onun organı holdinglerin son gelişimleri üzerine düşündükleriniz?

— Holdingleşme, aynı (Modern Finans-Kapital - Antika Tefeci-Bezirgan) karması dikenli çöl çiçeğimin en «son» zehirli meyvasıdır. Bir yol, en «Hür açıklık» perdesi ar-daında gene herşey en soysuz tari-kat esasına boğulduğu için, rakam ve olayla ölçülü karakteristik yapma güçleştiriliyor. En büyük «orijinalite-miz» bu: Bulamık suda balık avlanı-nyor, kurt dumanlı havayı seviyor.

Görünbildiği kadarıyla, Kapital hazzetleri, Babil çağından kalma ge-niş Küçükburjuva yığınlarımıza, Dev-letçiliğimiz tırpanıyla attığı gelenek-sel satır yanında, artık Uluslararası kumpaslara dek palazlanmış «Yerli Milli» Finans-Kapitalin «Tam Bağın-sız» gazveler (Kutsal çapul çetecilik-leri) yapma aşamasını azıttırıyor. Şimdiye dek Devletçiliğimiz küçük

mülkleri ekspropriye etmekte Zal-oğlu Rüstem'di. Artık yeterli sayıl-mıyor.

Helv, «NATO CAMIASI» içinde işsizlerimiz 100 binlerden milyonla çıkıp, arapların «Eyn'el mefer» (Ka-çacak delik nerede?) çiğliği ile «Üğ» yapısı gibi «Fıran» akımlarına kalkış, o yönde de, yolunacak kuşu kaçır-tmak eğilimini doğurdu. Bu tutum, Devletçilik kılıcıyla küçük-mülkleri öğütmeğe daha verimli sayıldı. TAŞ (Türk Anonim Şirket) yağ-dırma işinde: «Hür Vatandaş», kendi «Serbest İradesini» kullanarak soyu-lursa, kendi düşen ağlamaz.

Böylece, hem yerli Finans-Kapi-tal: dışarıya kaçmış kuşu gönlüyle ölesiye oturtmuş olur, hem Uluslar-arası Finans-Kapital, köle ücretleri ve şartları ile çalıştığı Türkiyeli «göçmen kuşların, şayet kursakla-rında kalmış üç beş tasarruf milyonu varsa, onu da usulü ile yolmuş olur. Finans-Kapital, artık her ülkede yerli tasarrufları sömürerek Süper-Emperyalizm talaum başarıyor. Bu talan yalnız Hilton Oteli gibi Finans ehramları ile elbet kalmayacaktı. Alameriken «Holding» lerin «Halk Ka-pitalizmi» denilen Finans Babil Ku-lelerini de dikecekti.

● Tekelci sermaye ile devrimi-ci savaşın dayanacağı temeller ne olmalıdır?

— Çivi, çivi ile sökülür. Finans Kapital, birkaç yüz ailenin bütün Türkiye kaynaklarını tekelleştirerek kurduğu olağanüstü santralize ağa-larıyla örgütlü olduğu için, «bütün millet» gibi görünme oyununu be-ceriyor. Yedeğine aldığı birkaç bin Tefeci-Bezirgan hacıya ile de 40 bin köyü 500 kasanın kapamı altın-da «Demokrasi» oylamasında boğuntuya getirebiliyor.

Bu dışlerine tırnaklarına dek si-lahlanmış «örgütlü haydutluk» önün-de, Türk milletinin tek eksiği, «il-yavrusu» gibi dağılmış olmasında to-planıyor. Millet, ya ham «tuvalet» denilen maden filizi gibi dağılmış, her kazma kürek vurana av olan bir yığındır. Yahut, ondan bin kez kötü olan sözde «örgütlennmiş» görü-nen bir sürü politik, ekonomik, sos-yal, kültürel dincil ve ilk «işnelli fişları» içinde boyuna kanatılarak emilen acıklı masal çocuğudur.

Türkiye halkı içinde, 40 yıl ön-cesinden en az 40 kat nicelik ve nitelik edinmiş İşçi Sınıfından daha

tutarlı bir Milli Kurtuluş Özgüğü yoktur. İşçi sınıfımız, gerek ekono-mik açıdan, gerek politik açıdan o «bin kez kötü işnelli fiş» içinde bunaltılmak isteniyor. 27 Mayıs gölgesin-de: yarı feodal artığı, yarı küçük-burjuva kusuntusu mücadele ve örgüt parolaları ve biçimleri yete-rince denendi. Bunlardan çıkan ders açıktır.

Halkımızı kemirilen bir yığın ol-maktan kurtarmak için, önce İşçi Sınıfımızı içine düşürüldüğü ekono-mik ve politik örgütler işnelli fişından kurtarmak gerekir. Bu da ne Derebeği Sosyalizmi, ne küçük-burjuva sosyalizmi gibi reaksiyoner (tepkici-gerici), ne Burjuva sosya-lizmi gibi konservatif (tutucu-muha-fazakar) sosyalizmlerle başarılamaz. Yoksa, 19 uncu yüzyılda değiliz: Kolayca Ültıraşoven «Finans-Kapital Sosyalizmi», yani Faşizm boynuz-larını dayatabilir.

Proletarya Sosyalizmi: Artık, par-lak kürsü, yahut çamurlu sokak «slogan» olmaktan çıkmıştır. Pro-letarya sosyalizminin Türkiye'deki yarıymüzyıllık trajedisi Primitivizm (ilkelcilik) deniler: dağınık mahfil-cilikler ölçüsünde çakmaklı tüfele çetecilikten öteye bir türlü geçeme-miş olmakta toplanır. Dünyanın hiçbir yerinde sırf çetecilikle modern savaş kazanılamamıştır. Türkiye nin Milli Kurtuluş Savaşı: ilk ve kaçı-nılmaz Kuvayımülliyeci Çeteciliğinin yerine Milli Kurtuluş Düzenli Or-dusunun geçmesi ile zafere ulaşmış-tır.

Proletarya Sosyalizmi: hem müca-dele, hem örgüt biçimleri ve pa-rolaları ile, gelişkin işçi sınıfımıza layık olacak kertede düzenlice «dulaşmadıkça, yedi bin yıllık Nem-rutlar ve Firavunlar posası olmuş kahredici küçükburjuva mahşerinden kurtulunamayacaktır. Proletarya Sosyalizminin ordulaşması: en az Finans-Kapital tekelciliği kadar bi-linçli santralizm ilk prensip saymış, alabildiğine seçkin bir çelik çekirdek Sosyalist Parti ile gerçekleştirilir.

Ancak o çelik çekirdek çevresinde İşçi Sınıfının, Köylü, Esnaf, Aydın küçükburjuva tabakalarının, yaban burjuva zümrelerinin ve bu toprağı, bu insanları içten seven her Türkiye kişi ve yığınının en yaygın, en demokratik derlenişçi olağanlaşabilir. Öyle ne dediğini, ne yapacağını bilen bir bilimsel Sosyalist Parti, teoride ve pratikte ciddiye alınmadıkça, her düşünce ve davranış Finans-Kapital tuzağına av olmaktan yakasını kur-taramaz.

Bilimsel Sosyalist Parti çelik çekir-değinin iki diyalektik momenti, yani Parti'nin Parti adımı alabilmesi için gereken iki ana şartı: 1— Kıya-sıya biçimlenmiş Otokritik (özeleştiri), 2— Kıyasıya örgütlennmiş yığınla bağ-lılık ilkelileriyle sağlanır. Kılma do-kundurmayan yarı feodal kahraman-lıklar gibi, havanda su döven yığın dışı popülizm düşünce ve davranış-ları da yeter! «Sosyalist» de olsalar, Çakmaklı Tüfele ahbabçavuş mec-lislerine ve kendini beğenmiş çeteci mahfillere paydos!..

Bilimsel Sosyalist Parti çelik çekir-değinde: bütün molozlar, bütün abdalılar, bütün karyeristler (kılâh kapıcılar), bütün gevezeler, bütün pozacılar, ne denli «çoğumlu» olurlar-sa olsunlar, kuru kalabalıkların to-pu birden dışarı!.. Yalnız inisiyativli-ler (girişkenler), yalnız zekiler, yal-nız fedailer, yalnız aksiyoncular, yal-nız gönüllüler içeri!

ANT Yayınları Sunar

Gizli Belgelerle Barış Gönüllüleri Müslim Özbalkan

Türkiye, 1962 yılından bu yana, Amerikan Barış Gönüllüleri'nin faaliyette bulunduğu geri bırakılmış ülkelerden biridir. «Barışçı» gö-rüntüsü altında Amerikan emperyalizminin, militarizminin ve düzeninin yeni bir örgütünden başka bir şey olmayan Amerikan Barış Gönül-lüleri örgütünün gerçek niteliği, amaçları, yön-temleri ve Türkiye'deki faaliyetleri hakkında bugüne kadar çok şey söylenmiş, fakat bunlar bir bütün olarak belgelenmemiştir. Ankara Üniversitesi S.B.F. Şehirlik Kırsüsü Asistanı Müslim Özbalkan, yıllardır sürdürdüğü çalış-malarının ürünü olan bu eserinde yerli kay-

naklardan ve özellikle Amerikalıların GİZLİ belgelerinden yararlanarak barış gönüllülerinin maskelerini düşürmekte, Amerikan emperya-lizminin bu yeni misyoner ve ajanlarının ana-yasayı ve kanunları çiğneyerek Türkiye'ye so-kulmasında rol oynayan işbirlikçileri teşhir etmektedir. Türkiye kamuoyunun gösterdiği şiddetli tepki üzerine barış gönüllülerinin takrik ve maske değıştirmeğe hazırlandıkları bir sırada yayınlanmış olması bakımından da «GİZLİ BELGELERLE BARIŞ GÖNÜLLÜLERİ» büyük önem taşımaktadır. Lüks krome, beş renkli ofset kapak içinde 280 sayfa, 10 Lira'dır.

“Dünyadaki devrimci hareketlere genel bir bakışı sağlamak amacıyla ANT'nin geçen sayılarında yayınladığımız, «Ortadoğu Devrimci Çemberi», «Afrika'da Yeni Sömürgecilik ve Devrimci Mücadeleler», «Güneydoğu Asya Halklarının Devrimci Kavgası» başlıklı yazıları aşağıdaki «Latin Amerika'da Devrimci Hareketler» yazısıyla tamamlıyoruz. Böylesi dörtlü bir genellemenin ışığında bundan sonra özel olarak, tek tek ülkelerdeki devrimci mücadeleler ve sosyalizmin meseleleri hakkında bilgi vermeye devam edeceğiz.

E MILIANO ZAPATA VE PANCHE VILLA
— Latin Amerika'nın elli yıl önceki devrimcileri —

Latin Amerika'da Devrimci Hareketler

Güney Amerika'da Burjuvazi'nin İflası

□ Carlos Franqui, Küba'nın tanınmış yazar ve gazetecilerindendir. Havana'da Batista rejimine karşı savaşmış, daha sonra Sierra Maestra'da Fidel Castro'ya katılarak propaganda ve istihbarat servislerini yönetmiştir. Halen Küba Devriminin tarihini arşivlemektedir. Carlos Franqui'nin aşağıdaki yazısı, 21 Aralık 1969 tarihli «AfricaAsia» adlı dergiden alınmıştır. Yazı, Latin Amerika ülkelerinde son zamanlarda birbirini izleyen «devrimci» görünüşteki darbelerin içyüzünü ortaya koymaktadır.

Carlos FRANQUI

«Bir halk yaratmak, askeri bir kamp kurmağa benzemez generalim!» Jose Martí'nin yüzyıl önceki bu sözünü, bugün Güney Amerika tarihi doğrulamaktadır.

Askeri güçler ne bir halk yaratmakta, ne de cumhuriyetler kurmaktadır; tersine, halkları «Yankee»lere ve millî oligarşilerin feodal rejimlerine teslim etmektedir. Generaller ve üniversiteler arasında, bunun istisnaları da, görülmüştür. Lazaro Cardenas, Meksika petrollerini millileştirmiş; Peron, Arjantinlilerin anti-emperyalist duygularını canlandırmış; Arbenz de Guatemala'yı yeniden kurmaya çalışmıştır. Prestes «uzun yürüyüşüne», Fidel yada Mao gibi iktidarı ele geçirmek için değil, Brezilya devriminin tarihi armasını amaçlamışlardır.

«Yıller» diyebileceğimiz bu kişiler bile, babaca bir reformculuğu ve otorite kurmayı aşip gerçek devrime giden yolu açamadıkları gibi, madalyonun tersini düşünürsek, millî-kapitalistleşmeyi de sağlayamamışlardır.

Bugün, Güney Amerika'yı bir askeri darbeler dalgası sarmıştır. Avrupa, tanımlanma alışkanlığı sürdürerek, bu akıma «Nasircilik» adını takmıştır.

Ülkelerin değişik koşulları ve mekanik benzerlikler kurmayı bir yana bırakırsak, bu askerlerin iki yoldan birini izlediklerini görmekteyiz: Bir kısmı Peron ve Cardenas geleneğini, diğerleri ise Güney Amerika'nın demagogik «gorilizm»ini sürdürmektedir...

Değişik aşamalar, özel olaylar ve kişiler ne olursa olsun, hayal kurmamak gerekir. Yapılarından ötürü Latin Amerika orduları, daima emperyalizmin egemenliğini ve oligarşik rejimleri koruyan birer araçtır. Birini diğerine haline getirmek yada ikisini de bir sözle yoketmek oldukça güç, hatta bugüne dek imkansız olmuştur.

Latin Amerika'nın bu askeri diktatörlükleri, bir takım reformlara ve millileştirme hareketlerine girişiyorlarsa da, halkı her zaman mücadelenin dışında tutmakta, emperyalizmin millî plan üstündeki egemenliğini yıkamamakta, sömürgeciliğin siyasi ve politik gücünü ortadan kaldıramamaktadırlar.

Sivillerin yada askerlerin davranışları; ne olursa olsun, Güney Amerika'daki reformlar ne endüstrileşmeyi sağlamış, ne de temelinde «austofundista» olan arazi mülkiyetini değiştirebilmiştir.

En radikal planlar, millî orduların ve «yankee»lerin müdahalesi ve desteği ile tasfiye olmuştur. Küba Devrimi, Latin Amerikan uydularında öyle bir korku yaratmıştır ki, bunlar telaş içinde San-Amca'nın kucağına koşmuşlardır...

Orduda yada herhangi bir sektörde, belli bir anda halk ve halkın duygularıyla kendilerini özdeşleştiren devrimciler -eğer etkili olabilirlerse- radikal hareketlere girişebilirler.

Fakat «yankee»lerin karşı çıkmaları, Latin Amerika'daki orduların siyasal özellikleri ve yüksek mevkiideki komutanların deneyimlerinden ötürü, askerlerin halksız bir devrim yapmaları olanaksızdır.

Güney Amerika'da devrime açılan tek yol, halkların emperyalizme ve onun muzrağı olan ordulara karşı, 51üne dek savaşmalarıdır. Bu savaş, onların tüm güçlerini yoketinceye ve silahlanmış halk kitleleri devrime başlayıncaya dek sürmelidir.

Genel olarak, Amerika Kitasının ABD'nin güneyinde kalan bölgesini Latin Amerika diye adlandırıyoruz. Latin Amerika irili ufaklı 23 ülkeyi barındırır: Meksika, Guatemala, Honduras, Salvador, Nikaragua, Kostarika, Panama, Küba, Jamaika, Haiti, Puerto Riko, Dominik, Kolombiya, Venezuela, Guyana, Ekvador, Peru, Brezilya, Bolivya, Paraguay, Şili, Uruguay ve Arjantin.

Latin Amerika, hakkında en çok konuşulan, en az bilinen bir bölgedir. Bu bölge üç asırlık bir devrimci geleneğe sahiptir. Bir zamanlar Portekizlilerin ve İspanyolların sömürsüne hedef olan Latin Amerika şimdi de Amerikan emperyalizmi tarafından sömürülmektedir. Ama Güney Amerikalılar siniktir, gururludur. Yıllardır bir takım soysuz kişiler kendilerini emperyalistlere satarken, gururlu Latin Amerikan halkları da değişik şekillerde emperyalistlere karşı savaşmışlardır. Fakat bütün karşı çıkışlar, proleter ideolojisinin ve örgütünün etrafında yönlendirilmediğinden, eninde sonunda emperyalizmin ve onun işbirlikçileri oligarşilerin, orduların kucağına düşmüştür. İhtilaller birbirini kovalamış, bazı ülkelerde günde iki tane ihtilal yapılmıştır.

Fakat Amerika'daki bu ateşli devrimci gelenek ve taktikler Küba Devrimi ile altüst olmuştur.

□ Küba devriminin Latin Amerika için önemi

İspanyolların Latin Amerika'yı terk zorunda kalmalarıyla birlikte ABD emperyalizmi bütün ışınıyla ve doymak bilmezliğiyle Latin Amerika üzerine çökmüştür. Bugünün çok yaygın deyişimiyle Latin Amerika «yağma edilen kıta» durumundadır. Çemberi ilk kıran ülke Küba olmuştur. Küba Devrimi'nde

ABD emperyalizmi gafil avlanmış-tır. Bir zamanlar tekelci kapitalizmin 1917 Ekim Devrimi'nde gafil avlandığı gibi... Ve Küba Devrimi öyle hızlı ve başarılı olmuştur ki, ABD emperyalizmi gerçeği kabul etmekten başka birşey yapamamıştır.

Küba Devrimi, Latin Amerika'daki devrimci hareketler açısından şu sorunları ortaya çıkarmıştır:

1. ABD emperyalizmi, Latin Amerika'da Küba türü devrimci atılımlara karşı hazırlıklıdır. Her devrim karşı devrimini hazırlar, ABD emperyalizmi de hazırlanmıştır ve Latin Amerika'da bir daha gafil avlanmak istenmemektedir. Bunun için her yolu denemektedir.

Tekelci kapitalizm her geçen gün biraz daha çökmekte ve çöküşünü geciktirmek için yeni yollar bulmaya, yöntemlerini daha da vahşileştirmeye, saldırganlığa itilmektedir. Gün geçmiyor ki, bağımlı yada yarı-bağımlı ülkelerde hadise çıkmasın, halklar birbirini öldürmesin, insanlar kurşunlanmasın, cinayetler işlenmesin.

Emperyalizmin sömürü alanı daralmaktadır ve bu daralmanın sonuçları ana sömürge ülkelerde kendini bütün ciddiyetiyle hissettirmektedir. Ekonomilerini tamamen tekelci kapitalizmin birikimleri ile geliştirmiş ve son yıllarda iyice militarizm batağına saplanmış olan ülkelere, savaşların sona ermesi o ülkelerin askeri ekonomilerini sarsmakta, ülke çapında sarsıntılar olmaktadır.

ABD halklarının Vietnam'daki savaşa karşı çıkması bir raslantı değildir, salt-hümanist bir eylem de değildir. Bu bir zorunluluktur. Bir Vietnam Savaşının yıllarca sürmesi ve ABD'nin pazarları kaybetmesi Amerika'yı sarsmıştır. Ama öte yandan savaşlara sona ermesi militarist ekonomileri itmektedir. Bu çıkmaz tekelci kapitalizmin akıbetini çabuklaştırmaktadır.

Askeri ekonomilerde önceden hesaplanmayan gelişmeler olmuş-tur. Tekelci kapitalist ülkeler haftıdan yaklaşılan ekonomik krizi hissetmektedirler. Bu korku onları bir yandan altın yumurta yumurtlayan tavuğunu kesen ağ-gözlü örneği sömürü mekanizmalarını aşırı bir tempoda işletmeye iterken, öte yandan saldırganlı-

Latin Amerika kıtasına sosyalizmin çöküşünü göstermek amacıyla önce Küba'yı kuşatmış, sonra da Küba'yı Latin Amerika'dan soyutlamak için bütün Latin Amerikan ülkelerinin (Meksika hariç) Küba ile olan ilişkilerini bozmuştur. Ama yine de Küba'da sosyalizm zafere doğru koşmaktadır.

ABD emperyalizmi, sürekli askeri yardımları ve askeri danışmanları ile Latin Amerika'da gerillalara karşı kullanılacak anti-gerilla birliklerini

Devrimci mücadelelerle kaynayan Güney Amerika

Ortadoğu'da tekелci kapitalizmin yeni oyunları

günü artırmakta ve devrimci güçlere karşı savaşlara girişmektedir.

Petrol ve kolombit yataklarına sahip olan Nijerya halkları bilimsiz, ölüme terk edilmiştir. Tekelci kapitalizmin petrol şirketleri, militarist hükümetler satılık adamlarına her türlü anti-emperyalist roller oynatmışlar ve oyun açığa çıktığında gelip silah satmışlar, halkları birbirine kırdırmışlardır. Ama petrol şirketleri yıllık kârlarını hesaplamaya devam etmişlerdir. Çad, emperyalizmin vietnamlaştırmak yolunda olduğu diğer bir ülkedir. Afrika'da yeni ateş bölgelerinin ortaya çıkması ise çok gecikmeyecektir.

Emperyalizmin baş temsilcisi Vietnam'dan çekilmektedir. Bu alanda savaş kaybetmiştir. Bir kaç yıldır bu savaşa sarılan ekonomisini altüst etmemek ve ideolojik alanda yenik görünmemek için bu geriye çekilişi aldatmacalarla örtmek istemektedir ve savaş Güneydoğu Asya'da başka bölgelere sıratmak eğilimi göstermektedir. Aynı Amerika Latin Amerika'ya silah yağmak-

ta, Latin Amerika'daki devrimci halklara karşı saldırganlığını artırmaktadır. Ve bu saldırganlıklar muhakkak yeni vietnamlar yaratmaya yol açacaktır.

Tekelci kapitalizm en çirkin oyunlarını ise Ortadoğu'da oynamaktadır. Amerika, İngiltere, Fransa Ortadoğu'daki çıkmaza bir çözüm yolu bulabilmek için (!) sürekli olarak planlar öne sürmektedirler. Ortaya sürülen bu planlarda emperyalizmin Ortadoğu'daki uzantısı İsrail'e karşı Arapları tutan teklifler de yer almaktadır. Ama yine o ülkeler öte yandan Ortadoğu ülkelerine silah satabilmek için yarış etmektedirler. İngiltere Ortadoğu'ya gönderdiği silahlara koyduğu ambargoya rağmen İsrail'e 200 «Centurion» tankı satacaktır. Aynı İngiltere Libya'ya 2 milyar 400 milyon T.L. değerinde «Chieftain» tankı satmak için anlaşma yapmaktadır. İngiltere ayrıca Suudi Arabistan, Ürdün ve Küveyt'e silah satmak için teklifler yapmaktadır. Geçen yıl Ortadoğu'ya koyduğu silah ambargosu yüzünden silah tüketiminde korkunç azalmalar

olan ve bu yüzden askeri ekonomisi sarsılan Fransa Libya'ya 50 «Mirage» uçağı satmıştır. ABD'nin İsrail'e her gün silah gönderdiği çok iyi bilinen bir gerçektir. Emperyalizm Ortadoğu'ya silah yağmaktadır.

Ortadoğu savaşlara gebe dir. Devrimci mücadeleler karşısında yakında yeni bir Vietnam bölgesi yaratılacak, tekелci kapitalizm sömürü alanından çıkmamak için direnirken yeni silah tüketim alanları bulacaktır.

Ortadoğu'da devrimci dayanaşmaları kırabilmek için emperyalizm her türlü kirlil işlere girebilmektedir. Son olarak Suriye ile Türkiye'nin arasını açmak için Hatay meselesini tekrar alevlendirmek istemektedir. Ama bu iki ülkenin devrimcileri, Emperyalizmin Hatay'ı Suriye sınırları içinde göstererek giriştiği bu oyuna gelmeyecektir.

Öte yandan emperyalizm Kıbrıs'ın çabanı başı olarak kalmamasında direnmektedir. Tekelci kapitalizm Kıbrıs'taki madenlerini bırakmaktan korkmakta, halkların kardeşçe yaşadığı bağımsız, anti-emperyalist ve giderek sosyalist bir Kıbrıs Federasyonunu yeni bir Küba olarak karşısında görmek istememekte, emperyalizmin Yunanistan Cuntası ile işbirliğine girişen Makarios'u, Kıbrıs'ta halkları birbirine kırdıracak yeni durumlar yaratmaya itmektedir.

Geçenlerde Türkiye'ye gelen ve yerli finans kapitalin adamlarına nasihatlar veren ABD Senatörü Jacop Javits hiç çekinmeden Ortadoğu'da olaylar çıkabileceğinden söz etmiş ve Türkiye'nin bu olayların dışında kalamayacağını söyleyerek, emperyalizmin oyunlarını açıkça oynadığını ortaya koymuştur.

Tekelci kapitalizm debelenmektedir. Bu debeleniş içinde tekелci kapitalist yapısının icabı içine düştüğü çıkmazdan kurtulayım derken daha fazla batağa batmaktadır. Anti-emperyalist ve devrimci hareketler karşısında tekелci kapitalizm ister istemez yeni Vietnamlar yaratmak zorunda kalmaktadır. Ve yeni Vietnamlar can çekişen tekелci kapitalizmin mezarları olacaktır.

yetistirmekte ve anti-gerilla taktiklerini geliştirmektedir. FBI ve CIA Latin Amerika'da en yeni yöntemleriyle çalışmakta, devrimci kümeleri izleyen, düzenli ve çok iyi çalışan yerli polis teşkilatları yaratmaktadır.

2. Küba Devrimi o güne kadar geçerli olan bütün reformist, küçük burjuva devrimci görüşlerin yetersizliğini ve gereksizliğini gözler önüne sermiş ve sosyal demokrasinin iflasını sağlamıştır.

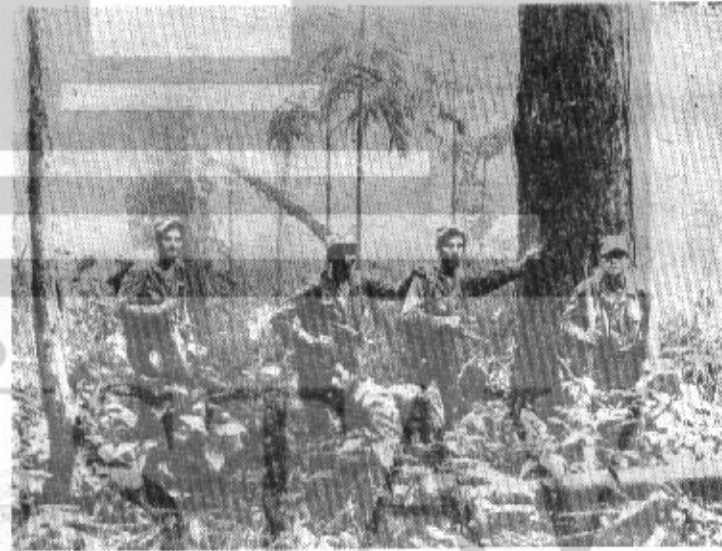
Küba Devrimi, Latin Amerika'daki ilerici görüşler için mihenk taşı olmuş, bu olay Latin Amerika'daki devrimci, anti-emperyalist görüşleri etkilemiş ve onların marksist-leninist doğrulara daha yaklaşımlarını sağlamıştır. Küba Devrimi, yıllardır anti-emperyalist geçinip de anti-emperyalist hareketi frenleyen küçük burjuva devrimcilerinin gerçek yüzlerini ortaya çıkartmıştır. Sahite anti-emperyalistler Küba Devriminden sonra birden bire anti-komünist, anti-çastroist kesilmişlerdir. İşte Venezuela'da Accion Democratica ve Betancourt, Justicialismo ve Peron ve diğerleri...

3. Küba Devrimi Latin Amerika'daki milli burjuvaları çok korkutmuştur. Küba Devriminden önce, Kübalı devrimcileri çok sempatik bulan, hatta onların kavgalarını paraca destekleyen Latin Amerikan burjuvazileri, Küba'nın sosyalist düzene geçmekteki kararlılığı karşısında yılmışlar ve karşı-devrimci oluşturmaya başlamışlardır. ABD'nin, milli burjuvazileri korkutma kampanyası da bu işin tuzu biberi olmuştur.

Latin Amerika'da milli burjuvazilerin geniş tabakalarını devrimci saf-lara katmak artık çok güçtür. Latin Amerika üzerine yaptığı yorumlarla meşhur olan Fransız yazarı Regis Debray «milli burjuvazi ve emperyalizm» konusunda şöyle diyor:

«Latin Amerika'da ya milli burjuvazi başa geçer, fakat zınsal karakteri icabı, üretim araçlarına sahip olabilmek için bir müddet sonra demo-burjuva faşizmi dediğimiz bir rejimi yaratır, yada gerçek milli burjuvazidir, ilerici hamleler yapmak ister fakat en başından emperyalizmin silahı ordular tarafından bir askeri cunta ile alışıktır. Her iki halde de sonuç yoktur.» Bugün emperyalizmin yalnızca iki taktiği vardır: Ya burjuva demokratik devriminin doğuşunu (askeri cunta ile) önlemek yada doğduğu zaman onu (demo-burjuva faşizmine) dönüştürmektir. «Eğer yaratık varsa onu kafese, eğer doğmuşsa doğmasını engelle.»

4. Küba Devrimi, Latin Amerika'da yeni bir geleneğe sahip devrimci örgütlenme türü yaratmıştır. Küba Devrimi Latin Amerika'da silahlı mücadelenin başarıya ulaşabileceğini gösterince, diğer Latin Amerikan ülkelerinde hemen silahlı mücadeleyi kabul eden örgütler ve devrimci hareketler doğmaya başladı. Bu örgütler başlangıçta teorik hazırlıksızlığı önemsemeyince, kısa zamanda başarısız oldular. Sonraları bu örgütlerin başarısızlığını gözönünde tutan yeni devrimci örgütler doğdu: Kolombiya'da Movimiento Obrero Estudiantil «Campesino» (MOEC), Ekvador'da Union Revolucionaria de la Juventud Acuatoriano (URJE), Peru'da Frente

VENEZÜLA'DA BUGÜNÜN GERILLACILARI

de Izquierda Revolucionaria (FIR) ve Movimiento de Izquierda Revolucionaria (MIR), Brezilya'da Ação Popular (AP), Populär (AP), Venezuela'da FALN, Guatemala'da Fuerzas Armadas Rebeldes (FAR).

ABD Emperyalizminin bugünkü durumu

ABD, Latin Amerika'dan ham madde alıp, mamul esya satmakta ve iki yollu sömürü yapmaktadır. Kakao alıp çukolata, petrol alıp benzin satmaktadır. ABD Latin Amerika'ya çok yatırımı yapmaktadır ama bütün bu yatırımlar üretici olmayan sahalara yapılmakta, çoğunlukla yatırımlar uzun vadede işletilecek madenleri paravan şirketlere kapatmaya yaramaktadır.

ABD emperyalizmi sürekli olarak milli burjuvaziyi devrimcilerle karşı düşürmek için çalışmakta, sömürü mekanizmasına perde olabilecek milli şirketler ve yöneticiler oluşturmaktadır. ABD Emperyalizmi, Latin Amerika'daki sömürüsünü devam ettirebilmenin tek yolu olarak Latin Amerika kıtasının bütünlüğünü ortadan kaldırmakta görmektedir. ABD her ülke için değişen yardım programları ile Latin Amerikan ülkelerini ve insanların birbirine düşürmekte, tam bir «balkanlaştırma» politikası ile Latin Amerika'daki kıtasal devrim hareketini baltalayabilmek için var gücüyle çalışmaktadır.

Bugün Latin Amerika'da nihai hedefi sosyalizmi kurmak olarak kabul eden devrimciler, stratejik ve taktik meselelerde anlaşmazlıklara

düşmektedirler. 1967'de yapılan Havana Konferansı'nda bu anlaşmazlıklar iyice su yüzüne çıkmıştır. Konferansta fidelist diye adlandırılan silahlı mücadele taraftarları Rusya'yı revizyonist olmakla, Vietnam'ı kavgasında yalnız bırakmakla ve Latin Amerika'daki gerici hükümetlere yardım yapmakla suçlanmışlardır.

Latin Amerikan komünist partileri Konferansta Sovyet Komünist Partisinin paralelinde konuşmalar yapmışlar, fidelistler ise, Latin Amerika'daki oligarşiler tarafından rahatça yaşatılan komünist partilerin üretken olmadıklarını ve etkisiz kaldıklarını söylemişlerdir. Fidelistler ayrıca ABD emperyalizminin çok dinamik bir olgu olduğunu ve böyle bir güç ile yalnızca şehirlerde kurulacak statik örgütlerle savaşlamayacağı tezini geliştirmişlerdir. Konferans bir yanda silahlı mücadeleyi savunan «fidelistler» ile, öte yandan barışçı yolu savunan komünist parti yöneticileri ortodoks gruplaşmasını iyice ortaya çıkarmış ve Konferans fidelistlerin zaferiyle bitmiştir.

Bugün Latin Amerikan devrimcileri sürekli olarak kendilerini aşmakta, çok dinamik olan ABD emperyalizmi karşısında hergün yeni taktikler geliştirmektedirler. Devrimciler, Latin Amerika için kısa vadede çok gerekli görülen, ama diğer dünya ülkeleri için kısa vadedeki başarısı söz konusu olmayan «foco» teorisini geliştirmekte, ulusal örgütlerden ve şehirdeki politik işlerden kopuk gerilla birliklerinin ancak bir ütopya olduğunu, «foco» birliklerinin tek yol olmadığını, şehirlerdeki potansiyelin gözden uzak tutulamayacağını söylemektedirler.

Latin Amerikan devrimcileri, bugünkü sorunların genel olarak

1. Stratejik çizgi,
2. Örgüt çizgisi,
3. Kitle çizgisi,
4. Askeri çizgi,
5. Teori ve pratik çizgisi

başlıkları altında toplamakta ve yeni taktikler için sürekli tartışmaktadır.

Gelişen yeni olaylar içinde silahlı mücadeleyi savunan devrimciler, gerilla savaşındaki hatalarını gidermeye, özellikle şehir ve köy ilişkileriyle ömütler ve kitleler meselelerine açıklık kazandırmaya çalışırken, kendisini yenileyen bazı komünist partileri de reformist ve oportünist düşüncelerini bir kenara atmakta ve bu kümeler arasında dayanışma ve işbirliğine gidilmektedir. Eski solu yeni sol ile birleştirmeyi başaranlar her halde devrimci pratiği çok iyi yaşamış olan fidelistler olacaktır.

Taktik meseleler geliştirilirken, pratik içinde ABD emperyalizmi ve Latin Amerika oligarşileri iyice kısıp alınmakta, savaşta ölenler ancak galiplerin duyabileceği uzakta gelen zafer nağmelerinin sarhoşluğu içinde ölmektedirler. anda, Peru'da köylüler üzerinde oturdukları toprakları ele geçirirken, Bolivya dağlarında devrimciler kurşun sıkarken, Küba'da sosyalizm her geçen gün biraz daha bayraklaşıp kulağına sesler geliyor: «Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin... Savaş sloganlarımız kulağın kulağına yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları mitralyöz sesleriyle ve de savaş ve zafer naralarıyla cenazelerimize ağıt yakacaksa, ölüm hoş geldi, sefa geldi»

ANT KİTAP KULÜBÜ

Devrimci yayınevlerinin yayınladığı temel eserleri ve Türkiye üzerine incelemeleri okurlarımıza indirimli sağlamak üzere kurduğumuz ANT KİTAP KULÜBÜ bu haftadan itibaren faaliyete geçmiştir. ANT KİTAP KULÜBÜ'nün, üyelerine sunduğu ilk kitap listesinde, çeşitli devrimci yayınevlerinin 300'a yakın eseri yer almaktadır. Genellikle dar gelirli olan sosyalist okurlarımız, ANT'nin sunduğu bu listeden güvenerek seçebilecekleri temel kitapları ve incelemeleri yüzde 20 indirimle alabileceklerdir.

ANT'A ABONE OLUNUZ

ANT KİTAP KULÜBÜ'ne üye olabilmek ve indirimden yararlanabilmek için ANT'a asgari 6 aylık abone olmak kâfidir. ANT'ın yıllık aboneli 50 Lira, altı aylık aboneli 25 Lira'dır. Abone bedelini «ANT DERGİSİ — P.K. 934 — Sirkeci — İstanbul» adresine göndererek asgari altı aylık abone olan okurlarımıza derhal bir ANT KİTAP KULÜBÜ üye kartı ve bir de indirimli alabilecekleri kitapların listesi gönderilecektir. ANT KİTAP KULÜBÜ'ne üye olan okurlarımız, abone süresi içerisinde, bu listeden seçip isimlerini bildirdikleri kitapları yüzde 20 indirimle alabileceklerdir. Bu konuda geniş tafsilat, abone olduktan sonra sizlere gönderilecek katalogta yer almaktadır.

BÜYÜK İNDİRİM

ANT'a abone olmak ve ANT KİTAP KULÜBÜ'ne katılmak suretiyle okurlarımız dergilerini yüzde 35 indirimle 96 kuruşa okuyacakları gibi, güvenerek seçebilecekleri devrimci eserleri de yüzde 20 indirimle okumak imkanını bulacaklardır.

**BASIN
İLAN
KURUMU**

yurt içinde
ve dışında
etkili
ve israfsız
reklam
ve tanıtma

Yayın organları hakkında bilgi sağlanır. Eskiz ve program hazırlanır. Objektif tavsiyelerde bulunulur. Tespit edilen programlar titizlikle yürütülür.

Çağaloğlu, Türkocağı Cad. no 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

Basın 61141 — 688

SANATTA KARŞITLAR

Üsleriyle, askerleriyle, ikili anlaşmalarıyla, barış gönüllüleriyle, sanat elçileriyle, haber merkezleriyle, filmleri ve ofsetleriyle, plak şirketleriyle, öğretmenleri, okulları, eğitim kurumlarıyla, bursları, kursları, eğitim vakıflarıyla ve sürekli değişen taktikleriyle topyekun bir saldırıyı sürdüren emperyalizm...

Ve işbirlikçiler... Sansür koyan, kitap toplayan, faşist 141-142'yi durmadan işleten, adam vuran, kültür adına saraylar kuran, beri yandan kültür mirasını harç mezat satan, sömürdü çarkını yabancı güçlerle ortaklaşa çeviren, satılmış işbirlikçiler...

Her geçen gün daha yoksullaşan, ezilen, sömürülen, bağımlı kılınan Türkiye halkları...

Ve her geçen gün biraz daha gelişen, güçlenen, yaygınlaşan işçi ve köylü hareketleri. Grevler, fabrika işgalleri, toprak işgalleri, yürüyüşler, direnmeler, bağımsızlık mücadeleleri, çatışmalar, cinayetler...

İşte, 1970'in Türkiye'si...

Bu ortamda sanatçılar neleyi yapmaktalar? Gelişen devrimci hareketler ve devrimin başarılmaması kavgası içerisinde hangi görevlerle yükümlüdürler? Somut olaylar ve bilimsel sezgiden, soyut düşünceye, buradan da yeniden somut pratiğe geçerek, bu soruların cevaplarına yaklaşımlar getirilmesi gerekmektedir.

Sanat ve Yöntem

Yaşam, devrim ve sanat, karşılıklı etkilemelerle birbirlerine bağlı bir bütündür. Bunlardan birini diğerinden ayırarak düşünmek sorunlara çözüm getirmeyecektir. Sorun, yaşamın, yani doğanın ve toplumun değiştirilmesi sorunudur. «Sanatçı, insanları daha iyi bir düzende yaşamaya çağırır» denmektedir. Gerçekten de doğanın ve toplumun değiştirilmesi savaşında, bu savaşın göbeğinde görevleri vardır sanatçıların. Bu nitel değişim savaşında sanat, gelişmeleri engelleyen ve sızramalardan ürken tutucu güçlere karşı çevrilmesi gereken vazgeçilmez silahlardan biridir. Etkileyici, uyarıcı, eğitici, coşturucu, yıkıcı ve belgeleyicidir.

Bütün gerici, bireyci, tutucu ve yaşamdan soyutlanmış sanatçılar da sanatlarını savunurken, insanların daha iyi bir düzeyde yaşamaları adına etkileme çabalarından ve çağrılarından söz ederler. Oysa, çağrıları bir efsane, bir ideal, bir inançsızlık, umutsuzluk, uyutma, bir gerçekçilik örneğidir. Bunların dışında hiçbir yöntem koyamamaktadırlar. Metafizik bir dünya görüşü ile ve taammun yapamadıkları «insana» peygamberce yolgöstericiliğe çıkmaktadırlar.

Doğayı, toplumu, insanı anlamının geliştirme ve değiştirme, daha iyi bir düzene sızramanın — sanat yoluyla da olsa — yöntemi ve teorisi vardır. Bu diyalektik ve tarihi materyalizmdir.

Tan QAL

Oysa doğayı ve toplumu anlamının, geliştirme ve değiştirme-nin, daha iyi bir düzene sızramanın yöntemi ve teorisi vardır. Bu, diyalektik ve tarihi materyalizmdir.

Devrim ve Sanat

1970'in bu karmaşalar Türkiye'sinde, her alanda olduğu gibi sanatta da çözülmesi gereken çelişik düşünceler vardır.

Bazı aydın çevrelerin, sanat ve devrimi iki karşıt düşünce olarak ele aldığını görmekteyiz. Bunlardan bir kısmı, «sanata hayır, devrime evet» yada «sanat yok devrim var» demektedir. Sanatı, yani devrimin vazgeçilmez silahlarından birini, yadsır görünmekte. Taşdıkları tedirginlikler açısından değerlendirildiğinde, bunlara hak verilebilir. Gerçekten de, tutucu, gerici, eskiye hayran, aktarmacı, karşı devrimci, yaşamla bütün bağlarını koparmış, soyut ve marazi sanata «hayır» denmelidir.

Bir kısım sanatçılar ise, «devrimin hizmetine koymak, sanatı sanat olmaktan çıkarmak, sanatın öz değerlerinin korunmasını gerekçe» demektedir ve bu düşünceyi yaymaya çalışmaktadırlar. Sanatın, insanlığın gelişme ve değişmesinin, yani devrim sürecinin dışında bir olgu olmadığını söylemiş-tik. Böyle olunca, sanat devrimden ayrı değildir ve ayrıca onun hizmetinde olması söz konusu edilemez. Devrim ve sanat bir bütündür, bunlar arasındaki ilişkilerin sanatı sanat olmaktan çıkarması düşünülemez. Ne var ki, yukarıdaki görüşü savunanlar da gene taşdıkları tedirginlik-

ler açısından değerlendirildiğinde haklı olabilirler. Gerçekten de, kitabı doğruların tekrarı ve aralanması, yansıtılması sanat diye sunulmak isteniyorsa, yapılan işin sanatla, dolayısıyla devrimcilikle de ilgisi yoktur. O zaman, sanatın yaşamla, devrimle bağlarının ve öz değerlerinin korunması söz konusu edilebilir.

Bu arada tutucu sanatın savunucularının da aynı düşünceyi paylaştıkları gözden kaçırılmamalıdır. Onlar, tedirginliklerinde de hak-sızdırlar. Sanat-devrim ilişkisinden, sanatın öz değerlerini kazanmasından gerçek sanatın varlığından, kendi marazi sanatları adına tedirginleriz.

Yabancılaşma ve Popülizm

Bu dönemde sanatta ne yapıldığını belirlemesi açısından değinilen yukarıdaki düşüncelerden sonra, nasıl yapıldığının açıklanmasına çalışalım.

Sanatın yaşam - devrim bütünlüğü içerisinde etkileyici, uyarıcı, eğitici, coşturucu, yıkıcı ve belgeleyici işlevinin bulunduğunu ve devrimin vazgeçilmez silahlarından biri olduğunu belirtmiştik. Burada sanatın işlevlerini başarması, sürdürmesi gereklidir. Hedeflerini bulmalıdır sanat. Oysa bu amacın gerçekleştirilmesinde birbirine karşı iki engel ortaya çıkmaktadır: Yabancılaşma ve popülizm. Yüzyıllardır süren ve bu günlere varan yabancı ve yoz etkiler sanatçıyı hitap kitlesine ve kendine yabancı kılmıştır. Ne yapılması gerektiği doğru saptansa bile, nasıl yapılması konusunda açılması gereken büyük engeller karşı-lıyor sanatçıyı. Kitlelere yabancı düşmüş olması gibi.

Bir kısım sanatçı sorunu çözüm-leyemeyince kestirme yola sapmak-ta ve popülist bir tutumla sanatını ortaya koymaktadır. Yeterli bir sanat tarihi ve sanat geleneği araştır-masının yapılmaması, bu tutumdaki sanatçıları her an yanlışla sürükleyebilmektedir. Dış güçler bir çok konuda, halkı kendi kendine karşı da yabancılaştırmışlardır. Bun-ları halkın öz değerleri saymak, yeni bir yanlış doğurmaktadır. Kitle ile bağlar kurmak amacı ile yola çıkan-lar, çoğu kez bu yanlış düşmekte

YUNANİSTAN'DAKİ CUNTANIN

Yani Ritsos, Çağdaş Yunan Şiirinin en büyük ustalarından biridir. Yaşamı, benzeri az bir trajediler dizisidir. Annesi veremden ölmüş, kız-kardeşi ve babası çıldırarak göç etmiş, ağabeyleri intihar etmiş ve Ritsos 18 yaşında yalnız başına kalmıştır.

Talihsizlikler Ritsos'un peşini bırakmamış, verem olarak yıllarca sanatoryumlarda yaşamış, 1848-52 yıllarında sosyalist düşüncelerinden dolayı hapis yatmıştır.

Geçen yılki faşist darbenin ardından hemen sonra Yani Ritsos tekrar tevkif edilmiştir. 67 yaşındaki şair şimdi Yura adlı bir ıssız adada çile doldurmakta, ölümünü beklemektedir.

Ritsos şimdiye kadar 23 şiir kitabı, 2 oyun ve bir operet yazmış, 1956 yılında «Yunan Milli Şiir Armağanı»nı kazanmıştır.

Günlerden Bir Gün

Takılmış gözlerim çekemem denizden
Baktıkça büyür bir ulu sevda
Baktıkça yücelir bütün insanlıklar
Ta şurada en derininde yüreğimizin
Yeniler gücünü o yüce tutku

VE SINIF SORUNLARI

yada halkı idealize eden, yücelten bir tutuma sürüklenmektedirler.

Bu ikilemin arasından geçerli yolun bulunması, kitleler ile sürekli ve doğrudan temasın sağlanmasıyla mümkün olacaktır. Sanatçı, kendi durumunu ve kitlede yabancı etkilerin yozlaştırdığı değer sapmalarını böyle belirleyebilecektir. Popülist bir tutum takınmadan, halkı idealize etmeden, kendini inkar ve çirkin görünmek sahteciliğine düşmeden, diyalog kurmadaki ikinci engeli, yabancılaşmayı da eriterek doğru yolu bulabilecektir. En iyi niyetlerle bile fildişi kuleye kapanıp ürünler hazırlanması, dışarı çıktığında değerlerin sürekli değişmesi sonucu bir takım işe yaramaz ürünler bırakmaktadır ortada. Karşılıklı etkilenmenin, alıp vermenin geliştirici ve yenileştirici gücüne inanmak zorundayız.

Sosyal Tabaka ve Sınıflar - Sanatçı

Burada sanatı kimlerin yaptığı ve ürünlerin kimlere sunulduğu sorunu ile karşılaşmaktadırlar. Sanatçının hangi sınıftan kişisi olduğunu belirlemek zorunluluğu vardır. Yine sanatçı, ürün verirken kendisine hangi hitap kitlelerini seçmektedir. Bu ayrımların ortaya konulması daha sağlıklı düşünmemize yardım edecektir.

Sanatçıları üç ana grupta inceleyebiliriz: Köy kökenli sanatçılar, şehir küçük burjuvazisinden gelme sanatçılar, orta ve büyük burjuvazi içinden çıkan sanatçılar.

Köy kökenli sanatçıların büyük çoğunluğu sanatlarını, kendi sosyal tabaka ve sınıflarına sunmaktadırlar. Halk ozanları buna verilecek en iyi örnektir. Ayrıca folklor araştırmacılarının hayranlıkla izledikleri, sıradan kuramcıların ise sözünü dahi etmedikleri diğer halk sanatçıları da saymalıyız: Süsleyiciler, masal düzenler, orta oyunu ve diğer

oyunları oynayan ve geliştiren sanatçılar. Bunlar gerçek bir ihtiyacın karşılığıdır ve oradan doyarlar.

Yine köy kökenli sanatçıların bir kısmı, ürünlerini diğer sosyal tabaka ve sınıflara sunmaktadırlar. Bazıları kendi kökenlerinden kopma sonucu, etkisiz ve yararsız bir duruma girmektedirler. Ürünlerini yüksek ücretler karşılığı burjuvanın hizmetine sunmakta, doğal olarak da karşılığında kent olanaklarından yararlanmak istemektedir. Bunu elde edebilmek için de burjuvanın dilek ve beğenilerini doyurmak zorunda kalmaktadır. Ne yazık ki, bu tür sanatçılar bazen, devrimci sanat yaptıkları yanlış sanısını yaratmışlardır. İçlerinde tutarlı yol izleyenler de var kuşkusuz. Özellikle köy enstitülerinden geçen sanatçıları sayabiliriz.

Şehir küçük burjuvazisi içinden gelen sanatçılar, yine seçtikleri hitap kitesine göre ayrımlarla incelenmelidir. İşçi ve köylülere seslenenler, şehir küçük burjuvazisi hitap kitesine seçenler, bir de burjuvalara sanat yapmaya çalışanlar. Bunlardan birinciler, daha önce belirtildiği gibi, yabancılaşmış olma engelini aşamamakta, yada popülist eğilimler göstererek etkili olma şanslarını azaltmaktadırlar. Sanatlarını şehir küçük burjuvazisine sunan sanatçılar arasında bilinçsiz, tarafsız görünümlüler, giderek burjuvazıya yolunda karşı-devrimci nitelikler taşıyanlar olduğu gibi, proleter ideoloji savunucuları da vardır. Kendi sınıfının insanlarını bu ideoloji etrafında mücadeleye çağırır, mücadeleyi yürütenleri destekler, burjuvazıya eğilimine karşı durur. Dikkat edilirse sanat adına yürütülen tartışmalar, incelemeler, hep bu tür sanatçılar ve onların ürünleri etrafında dönmektedir. Varılan sonuçlar, çoğu kez genel kapsamlı yargılar olarak sunulmaktadır. Oysa sınıfsal ayrımları gözden ırak tutmamak gereklidir. Bu bölümde, sanatlarını büyük burjuvazıya sunan sanat-

çıları da belirtmek gerekir. Bunlar kısa sürede burjuvazılaşmaktadırlar, patron olup adam çalıştırmaya başlamaktadırlar.

Orta ve büyük burjuva içinde görülen sanatçılar, ürünlerini çoğunlukla kendi sınıflarına sunmaktadırlar. Ne var ki, şehir küçük burjuvazisi de, bu tür sanatın ucundan da olsa, izleyiciler arasındadır. Burjuvazıya özlemleri onları buraya itelemektedir. Ağaç işleri ve mum sergileri gibi garip olaylardan opera ve çeşitli resitaller v.s. ye kadar örneklemek mümkün bunları.

Burada burjuva sanatının emekçi kitlelere uzanan bilinçli ve tehlikeli bir yanından söz etmek gereklidir. Burjuvanın yoz değerleri, yine burjuvanın hakim olduğu büyük yayın olanakları ile tehlikeli bir biçimde etkinlik sağlamaktadır. En iyi örnek hafif müzik, pop müziği v.s. gibi adlarla sunulan sanat çığırkanlıklarıdır. Bu tür sanat, önceleri baştan-aşağı batı aktarması durumunda sürerken, son zamanlarda halk sanatı ürünlerine batı yoz sanatı edası takındırılmıştır. Böylece içine edilen halk sanatı, geniş kitlelere yayılmaya başlanmıştır. Bu konu ayrıca incelenmeye gerek gösterecek kadar önemlidir.

Kısaca tekrarlırsak, sanatçıların sınıfsal kökenlerini ve seçtikleri hitap kitesini doğru bir biçimde ortaya koymadan sanat sorunlarına çözümler aramak olanağı yoktur.

Daha önce de belirtildiği gibi, burada sanat sorunlarına sürekli yaklaşımlar getirmeye çalışacağız. Devrimci teorinin ışığında sanat sorunlarının taşıdığı çelişiklere ve sınıflar açısından sanat sorunlarının açıklık kazanmasına çaba gösterecektir.

«Bir gün mutlaka»

Genç ozan Ataoğlu Behramoğlu'nun şiirlerinin toplandığı «Bir Gün Mutlaka» kitabı geçen hafta içerisinde yayımlandı. Genç sanatçıların yoz sanata karşı savaş açtıkları şu günlerde yayımlanan kitap, bunlardan birinin son ürünlerini toplaması açısından büyük önem taşımaktadır.

**TARSUS MEYDAN
OYUNCULARI'NDAN
HAŞMET ZEYBEK'İN**

Oyunu

IRGAT

İZLEM YAYINLARI

ARASINDA ÇIKTI

(Fiyatı 750 Krs.)

Nuruosmaniye Cad.

Benice Han, Çağaloğlu-İst.

YAYINEVİ YÖNETİCİLERİ KONUŞUYOR

DE YAYINEVİ

De yayınevi ve Yeni Dergi yönetmeni Mehmet Fuat 1926 doğumludur. İngiliz filolojisi mezundur. 1959 yılından bu yana yayın yapmaktadır.

●●● Hangi nedenler sizi yayıncılığa itti?

— Yayıncılığa başlamamın nedeni, yayınlamak istediğim kitapları bastırmakta karşılaştığım güçlüklerdir. Ülkü Tamer'le birlikte On Oyun adlı bir çeviri hazırlamıştık. Bir yönetmen ödemesi gerekenin üçte biri tutarındaki 500 lirayı pazarlık konusu ederek, fiyat düşürmek istedi. O günün öfkesiyle kısa oyunlar dizisiyle yayıncılığa başladım. Gerekli olan parayı da o sırada bir matbaacı arkadaşın yardımıyla ilk baskısını yapmış olduğumuz Brîç kitabından elde etmişim. Zaten yayınevi de o arkadaşın adına kuruldu. Ve Brîç kitabı da dördüncü baskısıyla yayınevinin hâlâ en önemli gelir kaynağıdır.

●●● Yayın politikanızı hangi etkenler belirledi?

— Bizim yayın politikamızın en önemli belirleyicisi, bir sanat-edebiyat yayınevi olmamız ve bunda sonuna kadar direnmemizdir. Arada atlattığımız çok durumlara rağmen, bundan kaymamaya çalıştık ve başardık.

●●● Ekonomi dalında yayına yönelmemenizin nedeni bütünüyle bu mudur?

— Özellikle bu alanda yayın yapmamamızın nedeni, yusuf yasakların getirdiği ayıklama zorunluluğudur. Bunu hazen edebiyat kitaplarında bile yapmak zorunda kaldık. Nazım Hikmet'in kitaplarındaki satır atlamalar ve batı birkaç sayfa boşluklar hep bu yüzden.

●●● Yayında özleminiz nedir?

— En büyük özlemin Marksçı sanat eleştirisinin en önemli örneklerini Türkçeye kazandırmaktır.

●●● Yerli yazarları yayımlarken şüre ağırlık vermenizin nedeni nedir?

— Ben, yalnız şürede değil, diğer alanlarda da, mesela eleştiri ve hikâyede de yayın yaptım. Ama yayınevinin mali gücü, beni sürekli olarak şüire yayınlıyabilir durumda bıraktı.

●●● Şüir yayınında çok farklı şairlerden örnekler sunmanız nedeni?

— Benim değerlendirmem şu. Sağcı hiçbir şairin eserini basmamak, Bunun yanı sıra solda yer alan yazarların sanat anlayışı benimkine uysa da uymasa da eserlerini yayınlamak. Belli bir düzeyin üstüne çıkan her şairin kitabını yayınlıyorum. Onun için de yayınladığım arasında hem Fec Ayhan, hem de Nazım Hikmet yer alıyor.

●●● Toplumcular tarafından keskinlikle izlenmesi gereken yayınlarınız hangileridir?

— Sanatın Gerekliği, Marksizm Varoluşçuluk ve Birey, Öğretmen Duysen, Memleketimden İnsan Manzaraları, Evet İsyen, Bir gün Mutlaka ve özellikle genç sanatçılar için Oğlum, Canım Evladım Memedim kitaplarıdır.

E YAYINEVİ

E Yayınları yönetmeni Cengiz Tuncer uzun zaman gazetecilik yaptı, hemen bütün gazetelerde çalıştı. Daha sonra gazeteciliği bırakıp yayıncılığa başladı (1958). Hacıhız Toprak adlı bir romanı vardır. Bu roman 1965 yılında Ukrayna'da (20 bin) 1966 yılında Moskova'da (65 bin) basılmıştır. Bu yıl Azerbaycan ve Bulgaristan'da yayımlanacaktır.

●●● Yayın politikanız nedir?

— «Okurlarımızın dünyasını genişletmek» amacına yönelediğimizi söyleyebilirim. Yayınlarımızı bakmak, çoğu yazarların ülkemizde ilk kez yayımlanmakta olduğunu ortaya koyacaktır. Bu cesur denemeyi okurlarımızın ciddi ve uyanık ilgisiyle başarıya ulaştıracağımıza inanıyoruz.

●●● Solzenitsin'in İLK ÇEMBER'ini yayınladınız, Sovyetler Birliğinde yayınlamasına izin verilmeyen bu romanı yayınlamakta amacınız nedir?

— Solzenitsin çağımızın en önemli edebiyat olaylarından biridir. İlk Çember yüzyılımızdan sonrasına kalacak üç beş romanın arasına mutlaka girecektir. Solzenitsin'e yöneltilen «Karşı Devrimci» suçlamaların aslında çok saçma olduğu eserlerini okuyunca kesinlikle ortaya çıkar. Biz Türk okuruna gerçek bir şaheser sunduğumuza inanıyoruz üst tarafı havanda su dögmekten ileri gitmez.

●●● Peki Prag 1968 için ne diyebilirsiniz?

— Bir çeşit sorguya çekiliyoruz derim. Ama yine de açığına götürmeli konuyu. Sosyalizmde hiç budalalık olmayacak demek, budalalığı ileri götürmek olur. Ama sosyalizm adına yapılacak budalalıkları gözmezlikten gelmeyi yeğlemenin budalalıkla değil ahmaklıkla açıklanması mümkündür. Benim çok sevdiğim bir Çin atasözü var: İşte güneş dediğiniz zaman baz budalalar güneşe değil parmağa bakarlar diyor.

●●● Yeni yayın hazırlıklarınız?

— Oldukça yüklü ve değişik konulara yönelen bir programımız var. Kesinleşmiş bölümü Amerikan Edebiyatıyla ilgili bu yıl çağdaş Amerikan romanından dikkati çekecek örnekler yayınlayacağız. İlk Norman Mailer olacak.

●●● Dağıtım sorununun halli için neyi yapmalısınız?

— Dağıtım işi aslında yayıncının ayakkabısı oluyor. Hem yayıncıların hem yurt dışındaki kitapçıların güvenini kazanacak bir dağıtım örgütü, yayıncılığımızın gelişmesine büyük katkıda bulunabilir.

●●● Yayınevler arasında bir alan bölüşümü yapılmalı mıdır? Yayınevleri arasında ortak çalışmalar sağlanabilir mi?

— Alan bölüşümü piyasa şartları gereğince kendiliğinden olacak sanıyorum. İşbirliğine gelince, kuşkusuz gerçekleştirilebilirse iyi olur. Tek yayınevinin göze alamayacağı riskler ortaklaşa omuzlanabilir, yararlı işler yapılabilir. Ama bu işbirliği ancak yukarıda söylediğim piyasa şartlarının zorladığı alan bölüşümü'nün kesinleşmesinden sonra olacaktır.

ÖLÜME TERKETTİĞİ SES

Yarın özleminde dolan gözlerimizin
Varsın sönmesi olsun bütün ışıklar
Varsın bizim için umutlar yok olsun
Ama mutluluğu tanıyacak şu çocuklar
Yürecek yüzlerine kıvancın en tatlısı
Şu kadın yeniden yaşayacak genç kızlığını
Dönüyecek güzelliği bir seylak gölgesinde
Yaşlılar bizim gibi acı çekmeyecek
Hangi dah tutsalar gecede
Yemyeşil tomurcuklar görenecek sabaha
İşte bu yüzden kaygısızca uyuruz biz
Korku kavraya da çizmelerimizi
Ay yücelir işte gene tam üstümüzde
Gene sarı renkli bir kartpostal gibidir
Bir kartpostal gibidir sansür edilmiş
Silmis bölüm bölüm en anlamlı satırlar
Biliriz ona hangi eller değmiş
Ne yazmışlar silseler de biliriz.

Türkçesi: Engin AŞKIN

Bâbiâli'de işçi sınıfı düşmanlığı!

Önceki hafta İstanbul'da şehir hatlarında çalışan gemi adam- larının grevi, Bâbiâli basınının işçi sınıfına karşı beslediği gerçek niyetleri bütün çıplaklığıyla ortaya koymuştur. O güne kadar işçi grevlerini hasıralı eden, işçi-polis çatışmalarında polisi mağnza çıkarmaya gayret eden, ama işçiye de aşktan aşıya bindiremeyen Bâbiâli'nin kalem efendileri, ne zaman ki, 3 bin işçi 3 milyonluk İstanbul'un deniz trafiğini durdurmuştur, nazik bedenleri bir parça zahinete katlandığı için derhal feryat basmışlar, halkı da işçilere karşı kızdırmaya, bu arada da Boğaz Köprüsü destekçiliği yap- mağa kalkmışlardır.

Aşağıda bu işçi sınıfı düşmanı kalem efendilerini sergiliyoruz. Ola ki, bir gün bu yazdıkları yüzlerine çarparsın!

ADVIYE FENİK (Son Havadis — 18.1.1970): Hani grev de makul bir sebebe dayansa? İsteklerinin bir tanesi de neymiş biliyor musunuz? Senelik izinde oldukları bir ay içinde bazı günler bayrama rastlarsa ayrıca bu bayram tatil günleri için de fazla mesai ücreti istiyorlarmış! Sendika- nın grev hakkı «anayasa» da bizim seyahat hürriyetimiz «üvey» ana- yasal mı? Siz düşünün ki, bu gibi hareketleri daima destekleyen Türk- lüğ. bile bu grevi kınıyor. Hele bir biletlere zam olsun da siz o zaman halktaki bedduayı görürsünüz!

BEDİL FAİK (Dünya — 18.1. 1970): Sendikacılık, hayalimizin

Amerika, ille de Amerika!

Yat, ye, iç, sol koluna havaya yumruk sıkarak göste- riler yap, otobüsleri yoldan çevir.

Yalnız okuma! Çalışma! Yap gel, keyfine bak! Miletin milyurları ile kay- dırak oynala.

Türkiye'de yabancı yük- sek okullar da var. Öğrenci- ler Türk. Bu okullarda orta- lamanın üstünde numara ala- madın mı, sınıfta kalmak yok! Okuldan çıkarmak var!

Biz olsak, tez elden Ameri- kan Koleji sistemini uygula- dık.

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya — 20.1.1970)

Majistrol San'at Kudreti!

Abdülhamid Han'ın Kemaleddin Paşa'ya ve onun da bana hediye ettiği kırmızı marokan ciltten Andromak'ın beynimdeki yarım anırlık bulanıklığını durutan siz oldunuz ey aziz şair Munis Faik Ozansoy.

Majistrol bir san'at kudreti ile Racine'e bahsettiğiniz Türkçe, geçen gece onu bize kendi dili ile konuşuyormuş gibi konuşturdu. Artık Andromak Türk sahnesinde sizin kalmağa mahkumdur. Fakat Yaa Rab, ne ilâhi idi o Herminyon? O Andromak ne kadar da Andromak'tı?

Hayır! Andromak gecesi için bu satırlarla yetinemem. Bir ikinci yazıda duygularımı biraz daha eşeliyeceğim.

NİZAMETTİN NAZİF
(Y. İstanbul — 23.1.1970)

hiç bozulmamış güzel sayfalarını da buruşturmağa, tırnaklamağa başladı gibi geliyor bana!.. Tı- kabasa dolu çantalarını adeta sürükleyerek vapura koşmakta olan çocukları, iki tarafına yal- palayarak yürümeğe çalışan ve bir yandan şemsiyesiyle kendisi- ne beklemesi için işaret veren tombul nineleri, gülümsiyerek seyreden ve bir tekinin dahi kal- madığını gördükten sonra huzur içinde düdükle çalıp kıyı selamla- yan kaptandan, vapurunu bir saat önce kaldırıp iskele dolusu insana omuz silken kaptana bizi getiren, yalnız yüzde şu kadar mesai fazlası iddiası olamaz! Hayır yalnız maddi değildir bu!.. Aradaki fark, solun, kah- rolası solun, toplumumuzdan ne- ler götürdüğünün ve bir mem- leket insanının moral değerle- rinde açtığı çukurun ölçüsüdür.

YENİ GAZETE (18.1.1970): İki buçuk milyonluk İstanbul halkının iktisadi, sosyal ve kültürel hayatı, işleri, Boğaz ulaşımının açık olma- sına bağlı bulunan Anadolu insan- larının kaderi iki günden beri bir kaç sendika ağasının insaf ve mer- hametine, hatta daha yerinde bir ifadeyle sadizmine terk edilmiştir... Bu grev değildir ve böyle grev olmaz. Grevin böylesi hiçbir surede hak ve haklı sayılmaz. Hükümetin yetkisini kullanması ve halka normal hayat düzenini mümkün mertebe iade etmesi lazımdır.

HİKMET BİL (Yeni Gazete — 18.1.1970): Gayet iyi bildiğim bir şey varsa, o da, bu grevin Türkiye'deki en haksız grev olduğudur. «Zam da zam...» Onu öğrendi sadece bizdeki sendika- lar. «Kim verecek o parayı?» Siz ve ben... Yani bu fukara millet. Zaten vere vere verem olduk. Şu Şehir Hatları Grevi dedim ki, Türkiye'deki en hak- sız grevdir. Sendikacılığımıza sürülen koskoca kara bir lekedir. Ve bu haksız grev, Boğaz Köp- rüsü'ne hayır diyenler için de ayrıca en güzel ibret dersidir.

NİZAMETTİN NAZİF (Y. İstan- bul — 19.1.1970): Bu grev, Boğaz Köprüsü'nün şehrinize ne kadar lüzumlu olduğunu bir daha belirtti. Boğaz Köprüsü olsaydı ve

modern köprüden hakkıyla fayda- lanacak tarzda düzene konmuş bir otobüs servisi bulunsaydı, İstanbul- lular, çektikleri korkunç işkenceden kurtulmuş olacaktı... Hayır! Halk bu grevi desteklemedi. Hemşehre- rime geçmiş olsun derim. Şehir Hatları personelinin greve sürmüştü olan sendika bu cehennemi oyununu bir daha tekrar etmesin!

REFİK ÖZDEK (Bugün — 19.1.1970): Grev birkaç gün sürse idi, halkın grevcileri affetmeleri- ne, uğranılan zararların telafi edilmesine imkan kalmayabilirdi. Deniz ulaştırmada çalışan işçilerin haklarının korunması başka, Anadolu ile Trakya ara- sındaki iribata durdurarak milli güvenliğı tehlikeye düşürücü du- rumlara karşı tedbir almak baş- kadır. Köprü'nün bir an önce yapılmasında, bitirilmesinde sa- yılamayacak kadar fayda vardır.

BURHAN FELEK (Milliyet — 21.1.1970): Basın ve halk her zaman grevcinin lehindedir. Bu sebeple Türkiye'de grevler aşağı yukarı sem- pati ile karşılanır. Davul zurnalar ve gülec fotoğraflar buna mukabele içindir. Ama grev, halkı ve halkın hayat ve işini etkileyecek bir kolda olursa, buna çok, ama pek çok dikkat etmek, grevi pek vahim ve dayanılmaz durumların gayrisinde baskı vasıtası olarak kullanmamak akıllı kârdır. Grevi gereksiz yerler- de ve halkı sıkacak şekilde kullan- mak, onun tesirini ve kıymetini düşürür. Buna iki taraf da dikkat

Çankaya'daki ziyafette CHP lideri Başbakan sordu:

İNÖNÜ:

DEMİREL:

"Netice ne olacak, dananın kuyruğu o zaman kopacak."

"Ortada dana da kuyruğu da yok ki kopsun"

Demirel'in ziyafetinde, viski, şarap, rakı, şampanya içildi. Şişte kılıç, balığı, hindi kızartması, meyva yenildi. İnönü bütün gece bir double limonlu votka içti, kahkahayı basıp herkese lat aldı.

(Günaydın — 21.1.1970)

HACIVAT'LA KARAGÖZ!

ederse, grev işçinin hakkını alma- daki tesir ve itibarını muhafaza eder. Sana ne? diyeceksiniz. Malumal Biz de fikir işçisiyiz!

Yukarıda bazı örnekler verdiğimiz yazılarda grevin uygulamasına açıl- tan açığa karşı çıkmıştır. Fakat, işçi sınıfının elinden grev hakkını almaya cesaret eden pek olmamıştır. Biri müste- na... Aşağıya büyük bir bölümünü iktibas ettiğimiz Babialide Sabah Ga- zetesinin başyazısında esasen Grev, Lokavt ve Toplu Sözleşme Kanunu ile kuşa döndürülmüş bulunan grev hak- lının özüne karşı çıkmakta, mevzuatın değiştirilmesi istenmektedir:

BABIALİDE SABAH (18.1. 1970): Bizce ilk önce yürürlükte bulunan kanun ve mevzuattan başlamak yerinde olacaktır. Bi- lindiği gibi, 27 Mayıs havası içinde (başkalarında var da, bizde niye olmasın) gerekçesiyle 1961 anayasasında yer alan grev hakkı, Türkiye'nin sosyal ve iktisadi şartları göz önünde tutularak bazı esaslara bağlanmalı; buna paralel olarak da grev hakkını düzenleyen kanun ve mevzuatta da gerekli ayarlamalar yapılma- lıdır. Aksi takdirde, sosyal ve iktisadi bakımdan güçlü olan ülkelerin, kendi imkan ve şart- larına göre ayarladıkları emsal kanun ve mevzuatı, hemen he- men aynen kopya etmekten do- ğan anlaşmazlık ve karışıklıkla- rın önüne geçmek mümkün ol- mayacaktır.

Eğitim Seferberliği!

1969'un baharında başlayan aşklarını 2 Ocak 1970'de, Sapmazların Kadıköy Kümlük'taki meşhur inmermerli köşkerinde yapılan milyonluk bir nişan ve nikah ile noktalayan, Hasan ve Seyhan Sapmaz (Toroslu) bugünlerde bir süre için birbirlerinden ayrılmak üzereler. Henüz 17 yaşında bulunan Sapmaz ailesinin tek gelini Seyhan'ı, görgü ve nezaketini artırması için, anne Sapmaz İsviçre'deki bir okula gön- dermek için karar aldı. Ve bu kararını da bir telgrafla şimdi Adana'da bulunan oğlu Hasan ile Seyhan Sapmaz'a bildirdi. Genç gelinde şimdi bir sevinç, bir heyecan, İsviçre'de okuyacağım diye. Tabii Hasan'ın- dan da ayrılmanın üzüntüsü içerisinde ayrıca...

(YENİ GAZETE — 18.1.1970)

ANT'ın notu: Buriuvazinin nazenin dilberleri kırtma öğrenmek için İsviçre'ye gönderilirken, Devrimci Eğitim Şurası'nın raporunda şu satırlar yer almaktadır: «Altı ve daha yukarı yaştaki kadın nüfusumuzun yüzde 70'den fazlası alfabe bilmemektedir. Bu özellikle köy kadınlarında daha da düşüktür. Ankara'da köy kadınlarında yüzde 73.08'e, Urfa'da yüzde 97'e, Siirt'te yüzde 97.5'a, Hakkâri'de yüzde 99'a yükselmektedir.»